

Széchenyi:

Önámítás vezet
a mohácsi
vészre!

MURAKÖZ

Csáktornya,
1941. október 30.

Előfizetési ár:
félévre 4.10 P.

Szerkesztőség: Árpád-utca 11.
Kiadóhivatal: Horthy Miklós-tér 13.

Felelős szerkesztő: Dr. SZABAD LAJOS

Politikai hetilap.
Megjelenik csütörtökön.

Ezt akarom!

To očem!

Irta: Dr. Szabad Lajos

Amikor a sok évtizedes, nemese hagyományokon meginduló lap első példányát adtam a visszatért, megszenvedett muraközi nép kezébe, ezt írtam hitvallásnak, programnak a lap fejére: Isten nevében a Hazáért. Ezzel a pár szóval akartam tudtára adni Muraköznek, hogy hittel és szeretettel érte végzett munkámban Isten a vezérem, hazám a célom. Ezt a minden eselekedetemet átfogó keretet akarom most kitölteni világos, mindenki által érthető tartalommal. Mert szokás, hogy a közért a köz előtt végzett munka elveit, célkitűzéseit és útját előre kinyilatkoztatják. De én nem csak ezért teszek most hitvallást, hanem mert az új élet küszöbén világosságát akarok gyújtani Muraközben, bizalmat és melegt akarok minden szívbe oltani: lássák és érezzék, hogy az új életbe minden jódéku embernek helye, megbecsülése és boldogulása lesz. És segítünk mindenkin, aki érdekes a segítségére.

Megindítója és irányítója akarok lenni ennek a segítségnek. Ez a hivatásom. És én hittel hiszek a hivatásom szentségében, nagyszerűségében és erejében. Az újságíró a társadalom lelkiismerete. Újjong, dicsér, ha jól, elborul, korhol, ha rosszat lát. Magasztosabb küldetésű hivatás kevés van. Legfinomabb, a társadalom minden rétegébe elágazó idegrendszer az újságírás, amely azonnal érzi a legkisebb bajt és orvoslást követel.

Ezzel a tudattal, hittel álltam ide Muraköz szívébe és ez ad nekem mérhetetlen erőt küldetésem teljesítésében. Erre gondolok, amikor most Muraköz népe előtt kijelentem, hogy mit akarok és mit teszek.

Hazám üdve mindenek felett áll előttem, tehát minden eselekedetemmel szolgálni akarom. Mivel pedig Muraköz újból és véglegesen alkotó része a magyar hazának, boldogulása és jóléte összeolvad vele. Dolgozom tehát Muraközért és soha nem lesz sok a munka, amit érte tehetek. Nem tévesztsem szem elől azt az igazságot, hogy a népet emberek, egyének alkotják, akik dolgoznak és pihennek, örülnek és szenvednek, szeretnek és gyűlölnék és akiket így külön-külön kell megsegíteni, boldoggá tenni vagy megbüntetni, hogy a nép, az or-

Da sam dal vroke medjimur-skomu narodu koji je čuda pre-trpel, dok se povrnul, ov list, koji se genul po čuda deset let starim tradicijam, ovo sem napisal za svoju veroispovest i program, na čelu lista: V ime Boga za domovinu! Stemi par rečmi sem štel Medjimurju na glas dati, kaj mi je pre mojem poslu, kojega delam z ljubavi i verom za Medjimurje, voditel Bog, a cil domovina. To reč, v kojoj leži ves moj posel, očem ve spuniti tak svetlo, kaj me bo saki človek razmel, kajti je navada, da saki on, koji dela za narod, napre pokaže svojega pota i kaj oče delati. Ali ja ve nejdem zamo za tem, nego ve da smo na pragu novoga življenja, očem rzesveti Medjimurje, očem v sako srce zacepiti ufanje i toplotu: naj ludi vidiju i čujeju, kaj bode v novom življenju saki človek, koji dobro misli, imel mesto, poštu-vanje i srečno življenje. Očemo pomagati sakomu, koji je toga vreden.

Očem biti on, koji gene i ravna ovu pomoč. To mi je dužnost. I ja z verom verjem, da je ta moja dužnost sveta, velka i jaka. Novinar je dušno spoznaje društva. Veseli se i fali, da vidi dobro, žalosti se i špota, da hudo vidi. Malo ga lepšega posla od toga. Najtenjši živi, koji dosegneju sikam, med se ludi, su potrebni za novinarstvo, koje mam čuje i najmenjše zlo i kriči za pomoč.

Stem znajem i verom sem došel v srce Medjimurja i to mi da neizmernu jakost, kaj bom mogel spuniti moju dužnost. Na to mislim ve, da pred medjimurskim narodom govorim za ono, kaj očem i kaj bom napravil.

Ober sega mi je blaženost moje domovine, koju očem služiti s sakim mojim delom, kajti pak je Medjimurje naz j i do kraja del magjarske domovine, imelo bo isto sreću i dobro, kak i mati zemla. Delal bom stoga za Medjimurje i nigdar mi nabo preveč posla, kaj bom za njega mogel napraviti. Nigdar nabom pozabil onu pravicu, kaj naroda stvaraju ludi, koji delaju, počivaju, veseliju se i trpiju, ljubiju i mrziju i koje je treba, sakoga za sebe potpomagati, sreću mu dati, ili štrofati, kaj bude narod, orsag srećen. Pomoč i štrof more tak dalko iti, dok ne škodi ludem sem skup.

Imam rad človeka. Ne ovakšega, ili onakšega, nego samo človeka. Morem razmeti i najmenšega i najprostosega i očem mu biti na pomoč v sakidešnji brigi i nevoli.

A német légierő hatalmas arányú támadásokat intézett az egész keleti arcvonal ellen

Nemške trupe su napravile „velkoga napadaja“ proti cele ishodne fronte

A Német Távirati Iroda legujabb jelentése szerint harci, zuhano és bombázó repülőgépek általános támadást intéztek a szovjet arcvonal ellen. A Moszkva körüli térségben csapatgyűlékezéseket szórta szét, 9 páncélosot, 125 járművet semmisítettek meg. Levéggőbe röpítettek két hadianyag raktárt Északon több fontos vasútvonalat bombáztak szét és 10 vonatszerelvényt romboltak össze. Középen és délen tábori állásokat és útegeket árasztottak el bombákkal.

Kak nemška Telegrafska kancelarija najnovše javla, nemoi su s borbenimi, teškimi i bombarderskimi avioni napravili napadaj na oelu sovjetsku frontu. Na polu koli Moskve su rezirali trupe, koje su se tam nabrale. Vništii su 9 oklopleni i 125 drugih kol. Pustiili su v zrak dva magazina s taborskim matrialom. Na sevru su bombardirali više železnice i rezibili su 10 covgov. V rdini i na jugu su bombardirali štuke i taborske linije.

Roosevelt meg akarja támadni Németországot

Roosevelt oče napadati na Nemšku

Washingtoni felfogás szerint az elnök a háború felé tereli az Egyesült Államokat. A tengeri háború rövidesen kezdetét veszi, bár a nép nem akar háborút. Wehler szenátor óva inti az országot és Rooseveltet figyelmezteti az igazi amerikai érdekekre.

Kak v Washingtonu misliju Roosevelt pela Ameriku v tabor. Morski tabor bo se na skorom hapil, prem da narod neče tabora, Senator Wehler oštro opominje orsaga, kak i Roosevelt, kaj su pravi američki interesi.

Súlyos belpolitikai válság van kialakulóban Angliában

V Engleskoj se kaže teška znutrešnja politička kriza

Newyorkból érkezett hírek szerint Churchill elejti azokat a minisztereit, akiket a közvélemény kitagásol. Többek között a hadügyminisztert is kihagyja új kormányából és Halifax washingtoni nagykövetet is kicseréli. Az angol kommunisták felháborodva követelik a szovjet erőtlen megsegítést. Maga a Szovjet is egyre követelőbben lép fel. A hírforrás igen aggasz-

tónak látja az angol belpolitikai helyzetet.

Z Newyorka čujemo glase, kaj bo Churchill odpustil ministre, kojim narod ne verje. Med drugimi bo ostal vun z vlade i američki zastupnik Halifax. Engleski komunisti zgoričeno sahtevaju, kaj engleski sovjetne fest pomogali. I sami sovjeti se bole sahtevaju pomoč. Tak se čuje, da englezka znutrešnja politika slabo stoji.

A gépjárművek jelvényei és igazolványainak kicserélése Muraközben

Tablice i legitimacije za motore menjaju v Medjimurju

Muraközben október 21-én és 23-án megtörtént a gépjárművek jelvényvizsgálata. A jelvények 1942. január 1-ig ki fognak cseréltetni és

ezen idő után jugoszláv (horvát) jelzéssel gépjármű többé nem közlekedhet.

Az igazolványok kicserélését legkésőbb 1942. március 31-ig kell kérni a nagyknizsai rendőrkapitányánál. Felhívjuk a gépjárműtulajdonosok figyelmét a rendeltetésre

V Medjimurju su oktobra 21-ga i 23-ga pregledali motore za voziti, a tablice se bodo premenili do 1942. leta januara 1-ga. *politi toga vrenena se motor z jugoslavenskom (horvatskom) tablicom više nemre pelati.*

Legitimacije premeniti je treba prosti

najkésneše do 1942. leta marta 31-ga

pre policijskom kapitanu v Nagyknizsi.

Opomenemo one, koji motore imaju, naj se držiju te naredbe.

Hírek horvátországból Vesti s Horvatskoga.

Zimnyóból je nti a Hrvatski List, hogy a belgrádi Obnova című lap a világ és a legnapi Európa: címmel vezércikket közölt s utána a következőket írja: A mi szerb álláspontunknak megfelelően Németországban Oroszország elleni győzelmei igen nagy jelentőségűek, azonban nekünk nem szabad azt a fatális hibát elkövetnünk, amelyet március 27-én követünk el, mikor a bolsevista segítséget csak post festum kaptuk meg. Mi megengedjük azt, hogy bennünket bebarátsáson a háborúba, amelybe beestünk éppúgy, mint egy kutya s egy másik között, mint a vadak, veresztünk, ahelyett, hogy a vezélyt nyugtí kezét elfogadnánk, hogy a szövetségéből az Isten világos napjára kerülünk ki. Mi el vagyunk keseredve, szél vagyunk szörve, gyűlöljük egymást és mint ilyenek a mai Európában unikumok vagyunk.

Ugyanez a lap később azt írja: Vége van a császárságnak és a mi intelligenciánk végre megszabadulhat e kétől a császártól. Ugyanez ármánykodások miatt megölték a szerb nép a. kötő erejét és már évek óta nem is dolgoznak semmit. Ezt már éreznők kellene azoknak, akik gonosz módon lámogatják az erdei bolsevik csapatokat Szerbiában és vége lesz majd ennek is, amikor majd nem jö már többé pénz, sem parancs, amit sokan olyan nagyon várnak. Ezek a bűnösök a kiontott szerb vértől, a felgyújtott szerb falvakért, a megsemmisített nemzeti vagyonért.

Iz Zemuna javlja „Hrvatski list“, kaj belgradske novine „Obnova“ pišeju pod imenom „Svet i večeršnja Europa“ i med drugim pišeju i ovo: Za naše srbsko stanovništvo je jako važno, kaj je Nemška preladala Rusiju, ali mi nismo napravili onu velku pogrešku, koju smo napravili 27-ga marta, da smo bolševičku pomoć dobili stopram onda, da je

već bilo prekesno. Mi smo dozvolili, kaj su nas cuknuli v tabor, v koji smo opali tak, kak da bi v zdenec opali i svadimo se med sobom, kak divji ludi, namesto kaj bi zgrabili onu roku, koja nam pomaže. kaj bi s kmice došli na svetlo bože sunce. *Mi smo ogorčeni, štrom smo reslepeni, ne trpimo jeni drugoga i kakti takši smo jedini v denešnjoj Europi.*

Isti ov list dale piše:

Ve je već kraj vkanilam i naša inteligencija bi se već jempot mogla rešiti tih vkanidbi. Zbog ovih lažnih poslov s zaklali stvoritelku jakost srbskoga naroda i već črez leta ne delamo nikaj. To bi već i oni morali znati, koji na sločesti način potpomažeju šumske bolševičke bande v Srbiji, a jempot bo kraj i tomu, da već nabodo dohajali niti penezi niti zapovedi, kaj neštarni tak srbsku čekaju. Te su krivi za preljanu tešku krv, za zgorata srbska sela, za rezrovane železnice i moste i za poniščen narodni imetek.

Hogyan segít Dánia a szénhiányon?

Kak si Danska pomaže Kak si Danska pomaže ve, da joj lapor fall?

Az összes dán ipari kikötőkben, mindekelelt Kopenhágában, jelenleg buvárok dolgoznak, hogy a szén-zárló hajók mellet a tenger fenekén lévő tekintélyes mennyiségű kóksszal és kőszennel kiemeljék. A kikötőrendezések megvizsgálásánál a buvároknak már régen feltűnt, hogy milyen mennyiségű fűtőanyag halmozódott fel a kikötőkben a tenger fenekén, több évtizeden át, a szénhajók tárolódásánál. Ma, a nagy szénhiány idején ezt az értékes anyagot nem hagyhatják figyelmen kívül. Eppen ezért megkezdtek ezeknek a vizuális fűtőanyagok z. lételek rendszeres megállapítását, hogy hozzáfogjanak az értékes anyag kiemeléséhez. (NST)

V Danskoj na sim mestim, de ladje stojuju, a največ v Kopenhagi, je čuda lapora pod vodom, kaj tu ladje restepole, da su nakladale i ve ludi pod vodom delaju, kaj toga lapora vun potegneju, kajti jako čuda v morju leži.

Da su pregledavali mesta, de ladje stojuju, već su zdavnja spazili, kaj se v morju črez više deset let jako čuda matriala za kuriti nabralo z ladji, koje su lapora nakladale. Denes, da je takša velka sila za lapor, je toga, čuda vrednoga matriala ne moći ostaviti pod vodom, pak ran zato so se ve hapili toga matriala, koji leži pod vodom, vun jemati, kaj se bo mogel potrošiti.

Horvátországban be kell szolgáltatni a kukoricát

A Hrvatski Narod je nti, hogy egész Horvátország területén szigorú kukorica-rezsimet vezettek be: a tengerpartonál hatósági biztosok jezik fel a terméseredményt, a földművelők csak a hatóság által engedélyezett mennyiséget tarthatja meg, a többit be kell adnia az élemezési központnak. A szigorú rendszernek az az oka, hogy sok vidéken a tengeri a főtáplálkozási anyag, az emberek például Hercegovinában csak kukoricát esznek.

MEGHÍVÓ.

A Csáktornyai Gözmalom és Villanytelep R.-T. Csáktornyaán 1941. november 8-án délután 3 órakor tartja meg saját helyiségében

XXXIII. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

amelyre t. c. részvényeseit tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések.
2. Az 1940. zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti és az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentvénye feletti határozathozatal.
3. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása.
4. Esetleges indítványok.

Megjegyzés: Szavazati jog csak azon részvény után gyakorolható, mely a közgyűlés előtt 8 nappal a vállalat pénztáránál vagy a Csáktornyai-Muraközi Takarékpénztárnál Csáktornyaán, a Horvát Általános Hitelbanknál Zágrábban és annak fiókjainál letétbe helyeztetett.

Mérlegszámla 1940. évi december 31-én.

Vagyon: Pénztári állomány P 50.745'20 (Din 507.452'07). Malomtelep P 420.000— (Din 4.200.000—). Iparvágány P 2.500— (Din 25.000—). Értékpapírok P 3.000— (Din 30.000—). Küldvények P 1.300— (Din 13.000—). Adóskop P 877.607'98 (Din 8.776.079'73). Gabona, őrlemény és zsákkészlet P 287.779'80 (Din 2.877.798—). Összesen P 1.642.932'98 (Din 16.429.329'80).

Teher: Részvénytőke P 150.000— (Din 1.500.000—). Rendes tartalékalap P 300.000— (Din 3.000.000—). Külön tartalék P 115.000— (Din 1.150.000—). Felértékelési tartalék P 25.000— (Din 250.000—). Tartalékalap kétes követelések fedezésére P 275.000— (Din 2.750.000—). Értékesítőket tartalékalap P 300.000— (Din 3.000.000—). Nyugdíjalap P 75.000— (Din 750.000—). Hitelezők P 337.540'24 (Din 3.375.402'45). Fel nem vett osztalék P 799'95 (Din 7.999'50). Nyereség P 64.592'79 (Din 645.927'85). Összesen P 1.642.932'98 (Din 16.429.329'80).

Veszteség- és nyereségszámla 1940. évi december 31-én.

Kiadások: Általános üzemi és üzleti költségek P 260.545'54 (Din 2.605.455'38). Adók, pótdadók és illetékek P 135.052'17 (Din 1.350.521'72). Forgalmi adó P 193.254'91 (Din 1.932.549'14). Személyzeti fizetések P 106.143'10 (Din 1.061.431—). Bónusz P 12.281'32 (Din 122.813'25). Kamatok P 20.368'96 (Din 203.689'65). Behajthatlan követelések leírása P 7.642'52 (Din 76.425'25). Leírás a malomtelep számlán P 60.807'88 (Din 608.078'75). Tartalékalap dotálása P 75.000— (Din 750.000—). Nyugdíjalap dotálása P 2.007— (Din 20.070—). Tartalékalap kétes követelések fedezésére P 275.000— (Din 2.750.000—). Nyereség P 64.592'79 (Din 645.927'85). Összesen P 1.212.696'19 (Din 12.126.961'99).

Bevételek: Mult évi nyereség áthozat P 14.752'45 (Din 147.524'54). Üzemi jövedelem P 1.196.894'84 (Din 11.968.948'45). Házbérjövdelem P 512'50 (Din 5.125—). Értékpapírjövdelem P 536'40 (Din 5.364—). Összesen P 1.212.696'19 (Din 12.126.961'99).

Az Igazgatóság.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk A felügyelőbizottság.

Felhívás — Poziv

Az Országos Társadalombiztosító Intézet Csáktornyai kirendeltsége felhívja az érdekelt munkaadókat, hogy bejelentési kötelezettségüknek most már haladéktalanul tegyenek eleget, mert ennek elmulasztása a legszigorubb büntetést vonja maga után.

Ekspozitura O. T. I. (Okruzna blagajna) v Čakovcu poziva se ome, koji posle davleju, da ve već naj prez dalnjega spuniju sovjú dužnost i naj prijaviju svoje delavce, kajti ako bodo to zamudili, bodo najostreše štrofani.

V Horvátországban je treba kuruzu prek dati.

„Hrvatski Narod“ piše, kaj su v celoj Horvátokoj napravili strogo reda z kuruzom. Da se kuruzu bere, tam stojuju komišari vlasti i zapišeju, kulko je gospodar nabral. Čuda si more tulko zadržati, kulko mu vlasti dozvoliju, a se drugo mora nutri dati v centralu za prehranu.

To je zato tak strogo, kajti v Horvátokoj na čuda mesti kuruzu je glavna hrana, na priliku v Hercegovini jeju samo kuruznu melu.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket díja szavankint 10 fillér. A vastagon nyomott szövegeknek számtal. Legkisebb hirdetés díja 1 P.

Keresetkötés vételre 50 drb. Csáktornyai-Muraközi Takarékpénztári részvény. Bővebbet a kiadóhivataltalban.

Išcem za kupitli 50 akcije Čakovske Medjimurske šparkase. Pitati v administraciji (Štacun Šarec Antun)

Vad-átvevő bizományos, öskeresztény ajánlatát kérem. Vida Lajos, Nagykanizsa.

Kayser András „Hombár“ albizományos Csáktornyaán, keres egy szakértő öskeresztény gabonász állásba, aki beszél és ír magyarul és muraközi nyelven. Jelentkezni e hó végéig Zdelar-utca 3.

Kayser András, poverenik „Hombár“ a v Čakovcu išće človeka za v službu zeti. Mora biti starinski kršćenik, dobro se razmeti v trgovini s zrnjem i majgarski i medjimurski pisati i govori ti znati. Javiti s treba do kraja ovoga meseca v Zdelarovoju vullici broj 3.

Alkalmazottat keres? Az apróhirdetés bizosan segít. Mindenki olvassa

Felölös szerkesztő: Dr. Szabad Lajos.
Felölös kiadó: Pecsornik Ottó.

Kiadja a „Muraközi Katolikus Könyvnyomda, Könyvkötészet, Papír- és könyvkereskedés“ Csáktornya.

Nyomta: Közgazdasági RT. Nagykanizsa.
Nyomdárért felel: Zalai Károly.

Széchenyi:

Önámítás vezet
a mohácsi
vészre!

MURAKÖZ

Csáktornya,
1941. október 30.

Előfizetési ár:
félévre 4.10 P.

Szerkesztőség: Árpád-utca 11.
Kiadóhivatal: Horthy Miklós-tér 13.

Felelős szerkesztő: Dr. SZABAD LAJOS

Politikai hetilap.
Megjelenik csütörtökön.

Ezt akarom!

To očem!

Írta: Dr. Szabad Lajos

Amikor a sok évtizedes, nemcsak hagyományokon meginduló lap első példányát adtam a visszatért megszervezett muraközi nép kezébe, ezt írtam hitvallásnak, programnak a lap fejére: Isten nevében a Hazáért. Ezzel a pár szóval akartam tudtára adni Muraköznek, hogy hittel és szeretettel érte végzett munkámban Isten a vezérem, hazám a célom. Ezt a minden cselekedetemet átfogó keretét akarom most kitölteni világos, mindenki által érthető tartalommal. Mert szokás, hogy a közért a köz előtt végzett munka elveit, célkitűzéseit és útját előre kinyilatkoztatták. De én nem csak ezért teszek most hitvallást, hanem mert az új élet küszöbén világosságot akarok gyújtani Muraközben, bizalmat és melegen akarok minden szívébe oltani: lássák és érezzék, hogy az új életben minden jódéku embernek helye, megbecsülése és boldogulása lesz. És segítünk mindenkin, aki érdekes a segítségére.

Megindítója és irányítója akarok lenni ennek a segítségnek. Ez a hivatásom. És én hittel hiszek a hivatásom szentségében, nagyszerűségében és erejében. Az újságíró a társadalom lelkiismerete. Ujjong, dicsér, ha jól, elborul, korhol, ha rosszat lát. Magasztosabb küldetésű hivatás kevés van. Legfinomabb, a társadalom minden rétegébe elágazó idegrendszer az újságírás, amely azonnal érzi a legkisebb bajt és orvoslást követel.

Ezzel a tudattal, hittel álltam ide Muraköz szívébe és ez ad nekem mérhetetlen erőt küldetésem teljesítésében. Erre gondoltok, amikor most Muraköz népe előtt kijelentem, hogy mit akarok és mit teszek.

Hazám údve mindennek felett áll előltem, tehát minden cselekedetemmel szolgálai akarom. Mivel pedig Muraköz újból és véglegesen alkotó része a magyar hazának, boldogulása és jóléte összeolvad vele. Dolgozom tehát Muraközért és soha nem lesz sok a munka, amit érte tehetek. Nem tévesztem szem elől azt az igazságot, hogy a népet emberek, egyének alkotják, akik dolgoznak és pihennek, örülnek és szenvednek, szeretnek és gyűlölnék és akiket így külön-külön kell megsegíteni, boldoggá tenni vagy megbüntetni, hogy a nép, az or-

Da sam dal vroke medjimur-skomu narodu koji je čuda pre-trpel, dok se povrnul, ov list, koji se genul po čuda deset let stariim tradicijam, ovo sem napisal za svoju veroispovest i program, na čelu lista: V ime Boga za domovinu! Stemi par rečmi sem štel Medjimurju na glas dati, kaj mi je pre mojem poslu, kojega delam z ljubavi i verom za Medjimurje, voditel Bog, a cil domovina. To reč, v kojoj leži ves moj posel, očem ve spuniti tak svetlo, kaj me bo saki človek razmel, kajti je navada, da saki on, koji dela za narod, napre pokaže svojega pota i kaj oče delati. Ali ja ve nejdem zamo za tem, nego ve da smo na pragu novoga življenja, očem rešvetiti Medjimurje, očem v sako srce zacepiti ufanje i toplotu: naj ludi vidiju i čujeju, kaj bode v novom življenju saki človek, koji dobro misli, imel mesto, poštu-vanje i srečno življenje. Očemo pomagati sakomu, koji je toga vreden.

Očem biti on, koji gene i ravna ovu pomoč. To mi je dužnost. I ja z verom verjem, da je ta moja dužnost sveta, velka i jaka. Novinar je dužno spoznaje društva. Veseli se i fali, da vidi dobro, žalostni se i špota, da hudo vidi. Malo ga lepšega posla od toga. Najtenjši žvici, koji dosegneju sikam, med se ludi, su potrebni za novinarstvo, koje mam čuje i najmenjše zlo i kriči za pomoč.

Stem znanjem i verom sem došel v srce Medjimurja i to mi da neizmernu jakost, kaj bom mogel spuniti moju dužnost. Na to mislim ve, da pred medjimurskim narodom govorim za ono, kaj očem i kaj bom napravil.

Ober sega mi je blaženost moje domovine, koju očem služiti s sakim mojim delom, kajti pak je Medjimurje naz j i do kraja del magjarske domovine, imelo bo isto sreću i dobro, kak i mati zemla. Delal bom stoga za Medjimurje i nigdar mi nabo preveč posla, kaj bom za njega mogel napraviti. Nigdar nabom pozabil onu pravicu, kaj naroda stvaraju ludi, koji delaju, počivaju, veseliju se i trpiju, ljubiju i mrziuju i koje je treba, sakoga za sebe potpomagati, sreću mu dati, ili štofati, kaj bude narod, orsag srećen. Pomoč i štof more tak dalko iti, dok ne škodi ludem sem skup.

Imam rad človeka. Ne ovakšega, ili onakšega, nego samo človeka. Morem razmeti i najmenšega i najprostšega i očem mu biti na pomoč v sakidešnji brigi i nevoli.

A német légielő hatalmas arányú támadásokat intézett az egész keleti arcvonal ellen

Nemške trupe su napravile „velkoga napadaja“ proti cele ishodne fronte

A Német Távirati Iroda legújabb jelentése szerint harci, zuhano és bombázó repülőgépek általános támadást intéztek a szovjet arcvonal ellen. A Moszkva körüli térségben csapatgyűlékezéseket szórta szét, 9 páncélosot, 125 járművet semmisítettek meg. Levágóba röptettek két hadianyag raktárt Északon több fontos vasútvonalat bombáztak szét és 10 vonatszerelvényt romboltak össze. Középen és délen tábori állásokat és útegeket árasztottak el bombákkal.

Kak nemška Telegrafska kancelarija najnovše javla, nemoi su s borbenimi, teškimi i bombarderskimi avioni napravili napadaj na oelu sovjetsku frontu. Na polu koli Moskve su reztirali trupe, koje su se tam nabrale. Vništii su 9 oklopljenih i 125 drugih kol. Pustili su v zrak dva magazine s taborskim materialom. Na sevrnu su bombardirali više železnico i rezbili su 10 ucugov. V vrdini i na jugu su bombardirali štuke i taborske linije.

Roosevelt meg akarja támadni Németországot

Roosevelt oče napadati na Nemšku

Washingtoni felfogás szerint az elnök a háború felé tereli az Egyesült Államokat. A tengeri háború rövidesen kezdetét veszi, bár a nép nem akar háborút. Wehler szenátor óva inti az országot és Roosevelt figyelmezteti az igazi amerikai érdekekre.

Kak v Washingtonu misliju Roosevelt pela Ameriku v tabor. Morski tabor bo se na skorom hapil, prem da narod neče tabora, Senator Wehler ošto opominje orsaga, kak i Roosevelt, kaj su pravi američki interesi.

Súlyos belpolitikai válság van kialakulóban Angliában

V Engleskoj se kaže teška znutrešnja politička krizu

Newyorkból érkezett hírek szerint Churchill eljeli azokat a minisztereit, akiket a közvélemény kifogásol. Többek között a hadügyminisztert is kihagyja új kormányából és Halifax washingtoni nagykövetet is kicseréli. Az angol kommunisták felháborodva követelik a szovjet erőteljes megsegítését. Maga a Szovjet is egyre követelőbben lép fel. A hírforrás igen aggasz-

tónak látja az angol belpolitikai helyzetet.

Z Newyorka čujemo glase, kaj bo Churchill odpustil ministre, kojim narod ne verje. Med drugimi bo ostal vun z vlade i američki zastupnik Halifax. Engleski komunisti zgorčeno zahtevaju, kaj engleski sovjetne fest pomagati. I sami sovjeti se bole zahtevaju pomoč. Tak se čuje, da englezka znutrešnja politika slabo stoji.

szág boldog legyen. A segítés és a büntetés addig a határig mehet, amíg össze nem ütközik a közösség érdekével.

Szeretem az embert. Nem az ilyen vagy az olyan embert, hanem csak az embert. A legkisebbet, legegyszerűbbet is megtudom érteni és segíteni akarom mindennapi gondjában. hájában. Gyámolítója. támasza akarok lenni a gyengéknek, elcsúszottnak, akiket gyengeségük miatt nyomtak el az erősek. Igaz ügynek előbbre juttatását soha nem tagadom meg. Mindenkori kész vagyok harcba szállni az igazságért, de az igazság mellől sohasem fejelem el a szívet és a méltányosságot. Bátran forduljon hozzám, akinek baja nehéz problémája van, különösen ha úgy érzi, hogy nyilvánosságra hozása másoknak okulásra szolgál. Az eligazítást, jótanácsot, vagy ha kell, illetékes helyre való továbbítást nem mérem mértékkel és sohasem tagadom meg.

De nem várom, hogy engem keressenek a hibák. Megkeresem, felkutatom magam is őket, legyenek akár a legtávolabbi kis faluban, vagy a legnagyobb arányú anyagi hatalom mögé rejtve. Mert a hivatásomnak másik sarkalatos jellemvonása, hogy mindent lássak és mindent megtudjak, ami jó és ami viszásság. És amilyen segítő szeretettel odaálok az érdemes mellé, olyan kiméltlenül ostorozom a visszaélést, a hamisságot és az elnyomást.

Ezért kerülhetetlen harcot hirdetek a bármilyen hatalommal való visszaélés ellen. A szociális elv ma már élő valóság, amely nemcsak az állambatalomnak szól, hanem kötelezi az egyéneket is. És pedig annál inkább kötelezi, minél nagyobb anyagi erő van a birtokukban. Nem akarom tenni, hogy amikor a közhatalom minden ténykedése a szociális megsegítés akaratával van átszőve, legyenek egyének, akik fülig húzzák a régi liberális gondatlanság takaróját és nem látnak, nem hallanak semmit. Azonban nem tévesztetek meg a jól kiszámított szinpadai jelenetek sem, mert nem feltűnt szociális-hölygyel kíván az új magyar élet, hanem az élet minden terére átvitt, állandó magatartást.

A végsőkig üldözöm azokat a próbálkozásokat, amelyek pénzzel akarnak mindent megszerelni és elintézni. A korrupciót kiirtom Muraközben. Jól jegyezzék meg ezt azok, akik még a régi, letűnt világban képzelték magukat. A joga és igazságon kívül csak a méltányosság lehet az, amelyet egyéni érdekében bárki felhasználhat. A magyar törvények újszerű, szociális állam törvényei, amelyek biztosítják minden polgár boldogulását. Tudással és szívvel alkotott korlátok és nem jelző oszlopok, amelyeket bárki megkerülhet. Van hatalom és erejük, hogy kikényszerítsék és megvédjék a kisemberek boldogságát. Minden erőmmel rajta leszek, hogy a közhatalom ezeket a törvényeket érvényesítse zszerehen.

Csaknem mindenről tájéko-

Očem potpomogati slabe i one koji su opali, koje su jaki zgnjeli zbog njihove slabosti. Pravičnu stvar napre spravlati, nigdar ne bom rekel, kaj nečem. Za pravicu idem navek v borbu, ali poleg pravice nigdar nabom sabil za srce i vrednost. Saki koji ima kakše zlo, teško pitanje, slobodno dojde k meni, prem ako si misli, kaj bi komu drugomu hasnilo, ako njegva stvar dojde na javnost. Dobroga navuka i ako treba nekoga na pravo mesto poslati, nabom meril z merom i nigdar nabom rekel, da nečem.

Samo nabom čekal, dok me takši najdu, bom je i sam iskal. Makar bodo v najdalešem malom selu, ali makar bo kriti za največjim kupom materialne moči. Kajti glavna, jena druga stvar je moje zadače, da se vidim, se zavedim, kaj je dobro i kaj je zlo. I s kakšom ljubavi bom stal poleg vrednoga, ran tak prez milosti bom preganjal onoga, koji zlo i krivo dela i druge zgnjete.

Zato obznanjujem borbu prez milosti proti sakoga, koji bu svoju vlast na zlo ponucal. Socialni princip denes već prava istina, koji veže ne samo državnu vlast, nego i sakoga človeka. I čim je materialno jakši, stem ga bole veže. Na bom trpel toga, kaj ve, da vlasti sakim svojim delom ideju za tem, kaj bi siromakam pomogli, kaj bi se našli ljudi, koji bi staro pokrivalo prez brige navlekli ober vuh i nebi šteli nikaj videti i nikaj čuti. Ali ne niti oni nabodo vkanili, koji si misliju kaj me neštorni morti bodo mogli farbati, kajti novi magjarski život ne išče napuhjene cirkuske mehure, nego pošteno, stalno držanje čez celi život.

Do zadnjega bom preganjal one, koji probaju s penazi dostignuti i rešiti se. Korupciju bom skorenil z Medjimurja. To si najdobro zapamtiju oni, koji misliju, kaj živiju još v onim starim svetu, koji je minul, zvon prava i pravice je samo još vrednost človeka, kaj se more na vagu deti. Magjarski zakoni su zakoni socialne države ponovom duhu, koji zasiguraju sakomu človeku dobro življenje. To su granice, napravlene s srecem i s pametjona, a ne meniki, koje mora saki preskočiti. Imaju dosta vlasti i jakosti, kaj bodo obranili srečno življenje maloga človeka. Som mojom snagom bom išel za za tem, baj bodo vlasti mogle te zakone v snagu spraviti.

Znam skorem se, čega je je v Medjimurju i kaj se tu pripeti. A ono, kaj još neznam, bom si za kratko vreme namestil. Nikaj mi nabo zbeglo od moje pažnje, kajti z dušem i telom živim za moju dužnost.

Saki zna, da kaj sem rekel, ono morem i včiniti. Imam v rokaj takše oružje, takšu vlast, da ga malo takše. Stampa, pisano slovo javno rezglašenje je jaka sila, hasnovito sredstvo i koji to na pošten način, za plemenite cile ponuca, on more narodam sreću napraviti i orsage zidati.

A ja pak to očem! Tak mi naj Bog pomaže!

zoll vagyok, ami Muraközben van, vagy történiik. Ahol pedig még hiányosak tapasztalatom, ott rövidesen pótolom a hiányokat. Semmi sem fogja elkerülni a figyelmemet, mert a hitem és a lelkem a hivatásom-

-Mari,

meddig égeti a villanyt?

Takarékoskodni kell a villannyal, szent igaz — de azért nem kell éppen a sötétben ülni.

Az igazi megoldás: Krypton fény...

A Tungram Krypton lámpa áramot takarít meg

— mégis ragyogóan világít

Muraköziek felvétele a Vitézi Rendbe

Medjimurce bodo gorizeli v Vitezki Red

Oktober 20-án összejöttek Csáktornyan a csáktornyai járás azon világháborus hősei, kik méltóknak találtattak a Vitézi Rendbe leendő felvételre. Vitéz Székely Jenő alezredes, zagerszegi székcapitány ismertette a rend szabályait és kiosztotta a tájékoztató könyvecskéket.

A megfelelő okmányok beszoállítására után megkezdődik a muraközi hősök felvétele a Vitézi Rendbe.

Oktober 20.-ga su se v Čakovcu izšli oni vitezi svetskoga tabora s čakovskoga kotara, koje su prenašli, kaj su vredni toga, kaj je bodo gori zeli v vitezki red.

Vitéz Székely Jenő kapitán vitezke stolice v Zalaegerszegu je rezolnačil propise vitezkega reda i rezdalil knjižice, s kojih se vidi, kaj je treba napraviti za gori jemanje.

Da bodo potrebni dokumenti skupaj, onda se bodo hapili naše medjimurske viteze gori jemati v vitezki red.

A Muraközi Szövetség megkoszoruzta alapítója, Molnár Dezső altábornagy, limanovai hős sirját

Medjimursko društvo v Budapestu je delo venca na grob generala Molnár Dezső-a, Ilmanovskog viteza

A Muraközi Szövetség, eddigi szokásához híven nagynevű alapítója, néhai péterfalvi Molnár Dezső altábornagy, limanovai hősnek a rákoskeresztúri hősi temetőben levő sirját október hó 26-án délelött 11 órakor kegyeleti tisztelettel és halálja jelölésül a család jelenlétében küldött-ségileg megkoszoruzta. A kegyeletes ünnepség során dr. Csury Jenő miniszteri tanácsos, a Szövetség elnöke, emelkedett hangon beszéd kíséretében tette le a

Szövetség koszorúját.

Jedna deputacija Medjimurskog društva v Budapešti je, kak do ve navek, oktober 26. dela venca na na grob generala péterfalvi Molnár Dezső-a, limanovskog viteza, koji počiva na grobu junakov v Rákoskereszturu i to v ime poštuvanja i zafalnosti. Poleg je bila i familija pokojnika. Pre toj svečanosti je Dr. Csury Jenő ministerski savetnik, predsednik društva držal jako lepoga govora i v ime društva del na grob venca.

ban van.

Mindenki tudja, hogy amit mondtam, meg is tudom tenni. Olyan fegyver, olyan hatalom van a kezemben, amelyhez hasonló kevés van. A sajtó, az írott betű, a nyilvános köztér hatal-

mas erő, eredményes eszköz és aki listza szándékkal, nemes cél érdekében használja fel, az népet boldogít, országot épít.

En pedig ezt akarom: Isten engem úgy segítsen!

benépesednek az elhagyott, ősi temelők, a sírokat beraggogja, jeldiszi a szeretet, az emlékezés, a kegyelet. Őszi-őrszák fehér porcellánja varázsolja virágossá a szomorú, esőzárt, fekete hantokat, gyertyalángok csillognak remege az ősi szélben. És a sírok között, a holtak csendes birodalmában felragyog a legszébb emberi érzés, a szeretet. Pedig azt hinnéd talán testvérem, hogy a mai idők zürzavarában, ágyudörgésében, tankrobbanásban megszűnt a szeretet. Nem szűnt meg, csak felaprózódik, hamar elfrad és könnyen kialszik, mint a sírokon gyújtott gyertyaláng. Gondold el, milyen hatalmas, lobogó, égjéző fátyla keletkeznék, ha valaki összefogná a világ összes temetőiben meggyújtott jégyeket... És gondold el, hogy milyen boldogság, békeesség, megelégedettség lenne a földön, ha az emberi szívek szeretetlángocskáit egyesülnének. Nem lenne szenvedés, láboru, nyomorúság, akkor beteljesednék a Miatyánk nagy kérése: „jőjjön el a Te országod! Ezekről gondolkodjál testvérem, halottak napjának őszirózsás, gyertyafényes hangulatában. És még egyet! A kegyelet külső megnyilatkozásain kívül imádkozzál azokért, akikkel már csak ódad találkozol. Mert találkoznunk jösz. Te is, én is, mindenki. Ma vagy holnap! Nem tudhatod. Ezért testvérem, jegezd meg és vésd szívedbe: »most kezdj meghalni a világnak, hogy akkor élni kezdhes Krisztussal!«
Dr. Sz. L.-né

Ha dušni den

spuninju se z narodom ostavleni jesenski cintori i ljubav i postovanje rezsveti i okinči grobe. Bele, kak porcelan, jesenske ruže kinčiju žalostne, od deždja mokre, črne grude, na jezere sveće svetlji i držeču po jesenskom vetru. I tu med grobi, v tihom kralestvu mrtvih se rezsveti najlepše, kaj človek more pokazati: ljubav. Bi si mislil Brate, kaj je denes, da štuki pokaju, tanki ružiju, avioni brniju, prestala ljubav. Ne! Neje prestala! Ove male svečice, te su se plameni ljubavi, koji pozdravljaju naše pokojne! Ali zakaj ne pozdravljaju ovi mali ognjeki i žive? Zakaj znamo radi meči samo mrtve? A zakaj je nesmo i onda radi meči, dok su žive? Kak bi svet srečen bil, ako bi i žive tak radi meči, kak mrtve. Kakša velka bakla do neba bi se stvorila, ako bi sa svetla, koja goriju po cintoram na celom svetu nabirali v jenu! Kakši mir, zadovolnost i sreča bi bila na zemlji, ako bi se ljudska srca zibla v tom plamenu ljubavi. Nebi više bilo moke, tabora, nevole i spunite bi se reči Otčenasa: »dojdi kralestvo Troje«. To si premlstavaj brate na dušni den, da se jesenske ruže beliju i svečice svetlji. I još jedno. Zvun kaj pokaješ postovanje, moli Boga za one, s kojimi se boš žisel samo tam prek, jer žisel se boš! I ti i ja i si nas. Denes zutra? To ne moči znati. Zato si zapamti: »Ve se hapi hmreti za v svet, kaj se boš onda mogel hapi živeti s Kristušom!«

Minden társadalmi réteg boldogulásáról gondoskodik az új magyar költségvetés

Novi magjarski račun orsačkih stroškov se briga, kaj bo sem ludem prav

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter által a képviselőház elé tett új költségvetést pártkülönbösg nélkül osztatlan lelkesedéssel fogadta az egész Ház. Azóta már több helyen megállapították, hogy ilyen nagyarányú és mindent átfogó költségvetés Trianon óta még nem került az országgyűlés elé.

Csak néhány pillantást kell vetnünk az egyes fejezetekre és tételekre, hogy meggyőződjünk ennek a felfogásnak helyességéről. Három irányító szempont az, amely minden tételből kitűnik: a honvédség további megérvősítése, a szociális gondoskodás és gazdasági életünk erőteljes fejlesztése.

A honvédség további fejlesztése két vonatkozásban érvényesül a költségvetésben. A tavalyi 385 millió pengővel szemben 581 millió pengőt irányoztak elő a honvédség kiadásaira. A múlt évben a honvédelmi beruházásokra előirányzott 1000 millió pengő évközben felemelkedett 2824 millióra.

Ez az összeg a következő év folyamán 4500 millióra emelkedik.

Ebből 2300 millió pengőt már kifizettek, a hátralévő összeg

Szociális gondoskodás és munkaalkalom teremtése

Szociális gondoskodásra 210 milliót irányozt elő a költségvetés a tavalyi 130 millióval szemben. Munkaalkalmak teremtésére 520 millió pengőt áll rendelkezésre, amelyhez hozzá kell számítani a beruházásokat is, így ez az összeg 800 millióra emelkedik. Nem kell sokat magyaráznunk arról, hogy ezek a számok mit jelentenek. A szociális gondoskodás és a munkaalkalmak teremtése annak a szegény néprétegnek a javát szolgálja, amely a kormány hatalmas programja kiemelt a nélkülözésből és nyomorból és a jövőben még erőteljesebben akar segíteni.

Magyarországon minden-

A mezőgazdaság fejlesztése Potpomaganje polskog gospodarstva

Nagyarányú gondoskodás történik a mezőgazdaság fejlesztéséről is. Addig is, amíg a tízesztendős mezőgazdasági munkatervről szóló Törvényjavaslat törvénygyűlési, a költségvetés gondoskodik a mezőgazdaság fejlesztésének anyagi fedezetéről. Tavaly 53 millió pengő szolgált erre a célra, míg

az idei költségvetés 156 milliót irányzott elő rá.

Ilyen nagy összeg földmívelési célokra még nem szerepelt a költségvetésben.

20 millió pengő a mezőgazdasági szakoktatást szolgálja. A vizrendezés 28 millió pengőt kap.

kifizetése pedig folyamatosan van.

Rečun stroškov, kojega je ministar Financije Reményi Schneller Lajos podnesel v orsačkih hiži, su se stranke sprijele z duševljenjem. Potli toga su već na više mesta srešli kaj su takšega rečuna, koji bi na se mislil i za se brigal, potli trianonskog kontrakta još nesu donesli pred orsačku hižu.

Treba je samo malo pogledati nešterna poglavja toga rečuna, pak se more saki osvedočiti, kaj je to mišljenje čisto po istini. Tri glavne točke su, koje se vidiju iz toga rečuna: Cim bole objačiti honvedstvo za obranu zemle, socialna skrb i naš gospodarski život kak najbole podpirati.

Objačenje honvedstva se v tem rečunu vidi z dve točke. Lani je bilo troškov za honvedstvo 386 milijonov, a letos na suprot tomu bodo potrošili 581 milijonov pengő. Lani je bilo rečunato 1000 milijonov za sakojačke potrebe za obranu domovine, to se povečalo na 2824 milijonov.

Ta svota se za drugo leto povečala na 4500 milijonov.

Od toga su 2300 milijonov već splatili, a drugo se ve splaća.

kinck lesz kenyere és meleg, családi otthona!

Aki pedig dolgozni tud és akar, az jóléttel teremthet magának

Za socialnu skrb su letos rečunali 210 milijonov, a lani samo 130 milijonov. Za posle stvoriti bo na respoganje 530 milijonov, a k tomu još, kaj se bo potrošilo za material, tak se ta svota zdiže na 800 milijonov. Ne treba puno pripovedati, kaj značiju te numere. Socialna skrb i stvoriti prilike za posel, služi za siromaški narod, kojega velki program vlade oče zdiči vun z siromaštva i za buduće mu oče još bole pomagati.

V Magjarskoj bo saki imel kruha i toplu hižu za svoju familiju.

a telepítési alap pedig 26 milliót.

Mivel az iparosodás az élet színvonal emelkedését jelenti, a kormány új Törvényjavaslatot készített elő az ipari termelés kiterjesztésére és korszerűsítésére. De szükség van erre az általános nagy gazdasági átrendezés szempontjából is. A kiskereskedők és kisiparosok messzemenő támogatásáról is gondoskodik az új költségvetés, illetve az ezzel kapcsolatos rendezés. A keresztény kereskedői hitelakciót kibővítik és igen jelentékeny veszteségi alapot biztosítanak számára.

A pénzügyminiszter szolt az

Nagy szelektivitású, pártlan érzékenységu, csekély áramfogyasztású kisszuper az ORION 244-es.

ORION
R A D I O

Kapható minden rádiókereskedőnél

új árszínvonal kialakításáról is, amely mindenképpen egységes lesz és lehetőség szerint az összes termelési ágak javára szolgál. Kijelentette a pénzügyminiszter, hogy keservesen csaldódik az, aki egy elkövetkező inflációra spekulál, mert ilyen Magyarországon nem lesz.

A pengő értéke szilárd

és azt minden körülmények között fenn is tartják. Erre minden gazdasági erőnk megvan.

Velka briga se vodi i za potpomaganje polskog gospodarstva. Se tak dogu, dok se bo stvoril zakon za desetletni plan posla per polskom gospodarstvu, bodo se v državnom rečunu brigali za rezzivanje polskog gospodarstva. Lani su za to potrošili 53 milijonov pengő,

a letos su v rečun zeli 156 milijonov.

Tak velku svotu su još ne meli v rečunu. Za kršćansku trgovinu isto se brigaju, kaj dojde do posodila i bodo ostavili dosta velku svotu i za sgučike.

Financminister je govoril i za nove cene, koje moraju biti seposod jednake i moraju, po mogućnosti služiti sakomu za dobro. Rekel je financminister, kaj se bo grdo vkanil on, koji rečuna, kaj bodo penzei vrednost sgučili, toga v Magjarskoj nabo.

Vrednost penga je évrsta.

a to bodo sikak tak i zdržali. Za to imamo dosta gospodarske jakosti.

Országjárás — Putovanje po orsagu

VÁC a püspökök városa
bískupečki varaš

Vácról általában három dolgot tudnak az emberek. Itt kanyarodik a Duna délnek, itt szék a váci püspök és itt van az ország legnagyobb fegyháza. És valóban majdnem ez a három dolog az, ami Vácot megjelöli.

A város keletkezését a természeti adottságok szabták meg. A Duna-kanyarban településnek kellett kialakulnia, mert önként ajánkozott erre. Az ősi kelták sáncokat emeltek, a szkithák, vérszerinti elődeink, várat építettek. Marcus Aurelius katonái kitzük rá a római lobogót. A népvándorlás idején szlávok telepednek le itt, s ezeket találják itt a honfoglaló magyarok. Azóta nincs korszaka a magyar történelemnek, amelyben Vác

valamilyen módon ne szerepelne.

Za Vác ludi znaju tri stvari. Tu se Dunav obraća proti jugu, tu sedi biskup vački i tu je najveći rešt orsaga. I bormeš skorom su ove tri stvari, koji znamenuju Vác-a.

Te varaš se moral stvoriti po naravi. Tam de se Dunav vija, morala se stvoriti nekša naselba, kajti se to mesto samo po sebi ponuja za to. Stari kelti su žance zidali, skithi, naši starci po krvi, su grada zaidali, a soldati rimskoga cesara Markus Aureliusa su gori rimsku zastavu deli. Da su se narodi selili, su se tu naseli slaveni i nje su tu magjari našli da su si domovinu stvorili. Od onda ga ne dobe u magjarskoj povesti, da nekak ne bi bila reč za Vác-a.

A váci híres vásárok...

Glasoviti semi v Vác-u

Mikor csendesebb a népek harca, lázasan folyik a küzdelem egy másik fronton a kenyérért. A Naszál lankái megtelnek szőlővel és gyümölcsfákkal, a Dunán vizimalmok örlik a buzát, sőt egy időben a törökök-készítette vízvezeték felhasználásával rizist is vetettek a váci határban. *Vásárai csakugyan országos jellegűek voltak*: bor, gabona, szarvasmarha, gyapju és dohány a váci piacon jutott el nyugat felé Bécsig, észak felé a bányavárosokig.

Aztlán jött a visszaesés. A szőlőket lönkretette a filokszer, a vásári forgalmat Pestre terelte a vasúti forgalom. Így azután a város gazdasági nekilendülése megállt. De kulturális vonatkozásban ez nem jelentett megállást, és a város kiépítése, megszépülése sem látta kárát. Régi, szép épületek állnak a hangulatos utcákban. A Dunapart szépsége odacsalogtja a látogatót és a régi bástyatorony ódon falai, termei is szolgálnak érdekes látivalóval. A piaristák barokk-temploma számos művészi értéket rejt magában. A református kulturház magyaros kiképzése nem mindennapi

látványosság. Dus magyar motívumoktól pompáznak a falak és minden kis sarok külön népművészeti remek.

Da malo vtihne borba med narodi, onda pak na drugoj fronti teče borba za kruh. Gorice v Naszalu su pune trsja i sadovnjakov, a v jeno vreme su turčini napravili kanale, pak su i rižu sejali po vač-kom hataru. A semi su bili glasoviti po celom orsagu: vino, srnje, marha, vona i dohan je prek Vác-a došel v Beč i v severne varaše.

Ona je došlo opadanje. Gorice je vništila filoksera, a sejemsku trgovinu je železnica spravila v Peštu. I tak je onda varaš z gospodarstvom već ne mogel napre iti. Ali v kulturni nesu postali a niti polepšanje varaša je stem ne trpelo. Stare lepe hiže stojiju po varašu, a poleg lepoga Dunava se stranjski ludi radi španceraju i starinske stene i hiže staroga turna na kuli je isto lepo za gledati. Cirkva piaristov, v barok stilu ima v sebi velke umetne vrednosti. Reformatska kulturna hiža, v magjarskom stilu je takša kaj, je ne močisaki den videti. Stene su pune najlepših magjarskih lepota i saki vogel je sam za se nekša umetnost.

Püspöki székesegyház

Bískupska stolna cirkva

Természetesen egyik legkiemelkedőbb épület a *püspöki székesegyház*. Oriási kupolája, csonka tornyai a Mária Terézia korabeli építkezések jellegét viselik magukon. *Vác a püspökök városa*. Történelme majdnem azonos püspökei történelmével, akik nemcsak főpapok, hanem földesurak és várurak is voltak. Az *Árpád-kor leghíresebb püspöke Boggyiszló volt*. Megreformálta a papnevelést, egyházakat alapított. III. Ince pápának is kedvence volt. Szilasi Vince, a *vegyesházi királyok* korának ki-

emelkedő püspöke, mivel ő volt az, aki országos elfoglaltsága mellett az elszaporodott verebek irtására jutalmat tűzött ki, a néphumor hamar a szájára vette és nevét rigmusokba foglalta.

Veréb Vesztő Váci Vince Veszlette el Vác Városának Virág Vasárnapi Vas Vásárját...

Samo po sebi se zna, kaj je najlepša zidina biskupska cirkva. Velka kupola, okrnjeni turni zgodijuju, da su zidani za vreme Marije Terézije, Vác je biskupski varaš. Va-

raška povest je skorom ista s povesti onih biskupov, koji su bili ne samo visoki popi, nego su bili i gospodari gradov i meli su i gospočije. Za vreme Árpádovih kralov je bil najglasoviteši biskup Boggyiszló. Obnovil je črne škole i stvoril je nove cirkve. Papa III. Inocent ga isto rad imel. Szilasi Vince je bil velki biskup za vreme kralov z mešovitihi hiž. Kajti je on bil te, koji je poleg svojih velkih orsačkih poslov imel vreme premie davati onim, koji su vrabee fondali. kojih ga preveč bilo, su se mu ludi ovak norca delali:

Veréb Vesztő Váci Vince Veszlette el Vác városának Virágvasárnapi Vas Vásárját,

Mária Terézia és Vác

Utóda Báthory Miklós, Eszedi Báthory országbíró fia, *Vác legnagyobb püspöke*. Renszangos műveltségű ember, aki újjáalakította az egész várost. Ő alatta lett Vác az olaszos műveltség bástyája. Művéből alig maradt meg valami, de ennek nem ő hanem a másfél százados török hódoltság az oka.

A mai Vác jellegét Migazzi Miklós gróf, olasz származású püspök rakta le. Mária Teréziának volt kedvenc embere. Bécsi érsekké is kinevezte. A királynó megígérte látogatását a városban és erre a püspök hatalmas arányú építkezésbe kezdett. Lehordatta a várfalakat, hidakat építtetett, szabályozta a tereket, kiköveztette az utcákat, befestette a püspöki palota és városháza építését. Legnagyobb műve a székesegyház.

Vác az iskolák városa is. Hogy szemináriuma, gimnáziuma, leánykereskedelmi iskolája van, az természetes, de hogy a *Pámány Péter Tudományegyetem is kevés híján Vácra került*, azt kevesen tudják.

Siketnéma Intézete közel 150 éves.

Különböző osztályaiban és műhelyeiben évente több mint másfél száz siketnéma gyereket tanít és foglalkoztat.

A híres váci fegyház — Znameniti rešt v Vác-u

Másik jellegzetes és egyben legszomorubb intézete a *fegyház*. Eredetileg iskolának épült, Mária Terézia köznevelés magyar gyermekeket akart elnémetesíteni benne. Később katonai nevelőintézet lett belőle, de nem sokáig. A Bach-korszakban a helytartótanács fegyházá alakította át, mert a vármegye börtöne szűknek bizonyult. Mai alakját 1893-ban nyerte. *Csaknem ezer feggenc számára van benne hely*.

Vác legszebb kiránduló helye a Naszál. Ha felszáll a kőd, nagyszerű kilátás nyílik róla a visegrádi hegyekre, a két ágban kanyargó Dunára és a városra. Ésa visszatérőződő napfényben elvonul a szem előtt

Ženski kaputi i bunde
Kaputi za decu
čuda za zbirati

Sütz néi

Zalaegerszeg Nagykanizsa

Za Szilasiom je bil Báthori Miklós, sin orsačkoga sodca Eszedi Báthori-a, najveći biskup v Vác-u. Bil je človek renesansce (preporodjene) inteligencije, koji je obnovil celoga varaša. Pod njim je došla v varaš taljanska kultura. Od njegovih dela je jako malo ostalo, ali to neje on kriv, nego tursko robstvo, koje trajalo do stopedest let.

Denešnjem varašu je fundamente položi prof Migazzi Miklós, biskup taljanskoga roda. Pre Marije Terézije je bil omlubleni človek. Postavila ga i za nadbiskupa v Beču. Kralica je obečala, kaj bo varaša pohodila, nato se biskup hapil zidati na velkom. Dal je arušiti stare gradske stene, zidal je moste, polepšal je place. na vulticaj je dal napraviti flasterere, zgotovil je zidanje biskupske palače i varaške hiže.

V Vác-u ima i čuda škol. Crna škola, gimnazija, trgovačka škola za puce, to se zna, da ga je, ali malo što zna, kaj je Pámány Petrova visoka škola (univerza) isto skorom v Vác došla. Škola za gluhoneme je blizo 150 let stari. V školi i po verkštatima se sako leto vučiju do 150 gluhonema deca.

a szép mult, a város valamennyi dicső korszaka és megmutatózik a jövődő kialakuló szépsége.

Druga karakteristična i žalostna zidina je rešt. Najpredi je trebala biti škola, Maria Teresia je tam štela plemenitašku decu ponemčiti. Potli je bila soldačka škola, ali ne dugo. Za vreme Bach-a su napravili, žnje rešta, kajti je varmegjinski rešt premali bil. Denešnju formu je dobila 1893 leta. ima mesta za skorom 1000 reštantov.

Najlepše je za vun iti v Naszál. Da se meгла zidigne, lepo se vidiju višegradski bregi, varaš i Dunav, koji tu ima dva rokave. A v suncu se nam kaže pred očmi lepa prošlost sih dob varaša i lepa budućnost.

„METROPOL“ Szálló Csáktornya

Város közepén. Modern komfort, 22 vendégszoba folyóvízzel, autógarázs. Mérsékelt árak.

Telefon Interurbán: 47.

Szentpétervár, Moszkva és Rosztov állanak az év utolsó csatájának gyújtópontjában

A szédítő vereségek után utolsónak számítható próbálkozásra készül a szétzilált szovjet haderő. Mialatt a már tönkrement három nagy szovjet marsall, Vorosilov, Timosenko és Budjenni, igyekeznek épkezláb hadsereget összehozni a megmaradt ukrainai, brjanszki románokból, *Szentpétervár és Moszkva felkészült a végküzdelemre.* Bár egyik világosfejű szovjet hadvezér sem kételkedik egy pillanatra sem abban, hogy a két város sorsa megpecsételődött és az óriási német nyomás minden pillanatban összeroppanthatja a védőket, mindkét helyen kiadták a parancsot a legvégsőig való ellenállásra. *Sztalin nem tekint se embert, se anyagot,* kirendeltette a polgári egységeket az erődökre és minden házat berendeztetett az elkeseredett küzdelemre. Könyvön nem maradna Moszkvában, ha a német csapatok nem lennének elég gyorsak, hogy megakadályozzák a romboló zászlóaljok tevékenységét. De mint már számtalan példa volt rá, a bolsevistáknak nem marad idejük, hogy végrehajtsák szándékukat. *A pusztítási parancsot mindenütt kiadták és nem törődnek a polgári lakosság életével.* Csak az lebeg Sztalinék szeme előtt, hogy ne maradjon sehol sem fedél, ahol a győzelmes német csapatok kielehelhetnek. E nőri játéknak azonban vagy nem lesz értelme, vagy egyáltalán meg sem tudják változtatni. A németeknek ugyan is már is megvan a telelő helye, de mire szükségük lenne rá, már nem lesz előttük olyan szovjet hadsereg, amely valamit is jelentene.

Zsukov tábornok

van kiszemelve arra, hogy Moszkvát legalább addig tartsa, amíg Timosenko és Budjenni a mögöttes részekben a tartalékokból új hadsereget szervez. *Zsukov drámai hangu napiparancsában megtiltotta csapatainak, hogy hátráljanak* és különösen a gyalogosoktól követel kitaratást a német tankokkal szemben. Egyben minden előkészületet meglett, hogy ne csak a város hadászatiilag és iparilag fontos épületeit pusztítottassák el, hanem a magánépületeket is. A szovjet vezérkar haditervébe tartoznak azok a kitorlási kísérletek és ellenlámadási próbálkozások, a melyekkel a szentpétervári és déli hadseregarancsnok szeretné tehermentesíteni Zsukovot. Ezek a hatalmas véráldozatok azonban nem hozták meg a remélt sikert és nem sokkal később letelek Moszkva végorádját. A déli arconvallszakaszon a németek Charkov bevételét után tovább törtek Rosztov irányába, amelyet már egészen közelről fenyegetnek. *Rosztov a kaukázusi olajmezők, olajvezetékek és közlekedési utak kulcsa, amelynek elvesztése kiszámíthatatlan következményekkel jár.* Nem is szólva arról, hogy az an-

gol-amerikai segítség utvonala is el lenne vágva. Hogy ez mikor következik be, az egyedül csak attól függ, hogy a német menetrendbe mikorra van bejegyezve és az általános nagy haditerv mikorra kívánja.

Az angol-amerikai segítség

körül nagyon elcsendesedtek a hangok. Olyanféle a helyzet, mintha a szövetségesek eljárték volna már a Szovjetet. Hiába szónokolnak az angol kommunisták, hiába követelik az elvtársak erőteljes megsegítését, az angol kormány nem hallja meg a zajt. Eden elhárított minden követelést, amikor manchesteri beszédében a minap kijelentette, hogy az angol kormány és hadvezetőség nem vállal összerúllan kockázatot. Ezzel egyszeribe elvágta annak a követelésnek útját, amely azonali európai partraszállást követeli a Szovjet tehermentesítés érdekében. Ugy látszik az angolok mégis józanabban ítéltek meg a helyzetet, semhogy a nyugati partraszállás lehetőségét számításba vennék. Amerika is csak Anglia megsegítésére gondolt. De erre aztán egyre erőteljesebben. A szenátus külügyi bizottsága megszavazta a semlegességi törvényt módosítását. Jellemző az amerikai hangulatra, hogy a kormány csak 12-11 szavazattal arányban tudta be vezetni a szándékát. Ezek után már csak a szenátus teljes létszámú határozata szükséges, hogy az amerikai kereskedelmi hajókat felfegyverezék és ehajók felkereshessék a hadviselő államok kikötőit. Természetesen az amerikai semlegességi törvény ezzel illúzióvá vált.

Japán álláspontja

az Egyesült Államokkal szemben nem változott. A Toyo-kormány aralomra jutása óta ugyan még nem állott be változás a lényeges helyzetben, de Japán igen erőteljes programot adott követendő céljairól. Ebből Washingtonban megérthették, hogy nem lehet tovább is legkülönbébb fogásokkal húzni a japán-amerikai tárgyalásokat, hanem helyt kell adni a japán kívánságoknak. Különös fényt vet a helyzetre az a megütközés, amelyet Knox amerikai haditengerészeti miniszter kijelentése kellett. *A miniszter ugyanis kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak meg kell támadnia Japánt.* Tokió természetesen magyarázatot követel és megtesz minden intézkedést érdekeinek védelmére. Bonyolítja a helyzetet az a hír is, amely orosz japán összeküldözéseket jelent a mandzsuri határon. A katonai összetűzésnek természetesen diplomáciai következményei lesznek, amelyeknek kiemetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek a szembenálló hatalmak. Van ezenkívül egy má-

sik nagyon érdekes japánvonalozású jelensége is a legújabb világpolitikai helyzetnek. A japán kormány angolnyelvű félhivatalos lapja egész határozottan felveti azt a lehetőséget, hogy Japán szívesen vállalna békekötvetítést a szembenálló felek közt. Japán helyzete ezt megengedné, mert szövetségese a tengelyhatalmaknak és a melletti diplomáciai viszonyt tart fenn a nyugati hatalmakkal is. Német részről nem fűztek megjegyzést ehhez a hírhez, viszont erősen megcáfolták azokat az áhíreket, amelyek szerint Németország dublini követsége utján békejavaslatokat tett volna.

A francia-német viszony

Élénken foglalkoztatja az európai sajtót. Különösen a bordeauxi és nantesi merényletekkel kapcsolatban fűznek megjegyzéseket a várható fejleményekhez. Bár a német tisztok orgyilkosait még nem fogták el a hatóságok, minden pillanatban várják, hogy a nyomozás eredményel végződik. *Drámai minisztertanácson maga Petain tábornagy tárgyalt a tettesek előkerítéséről,* hogy megmentsék azt az újabb ötven tuszt, a kiknek már hétfőn meg kellett volna halniok megtorlásul. A német kormány azonban a francia jószándék láttán újabb haladékot adott a tettesek előkerítésére, hogy ezzel is jelét adja annak az őszinte szándékának, amely Franciaország irányában eltöli a német vezetőket. A két ország közeledését tehát nem rontotta meg a két merénylet, mint azt az angol propaganda híresztelte. *Német körök igen nagyjoku jóakaratot tanúsítanak a francia helyzet kialakulásával szemben.* Franciaország pedig minden eszközzel a német bizalom elnyerésén fáradozik. Német illetékes helyen csak azt hangsúlyozzák, hogy nem csak a francia kormányynak, hanem a népek is hasonló ügyeket kell mutatnia, hogy teljes megértés jöheszen létre. A helyzetre egyébként jellemző, hogy De Gaulle a londoni rádióban felhívást intézett a francia néphez és kérte, hogy hasonló merényletek akadályozzon meg.

A fasizmus

uralomra jutásának 19. évfordulóját ünnepli Róma és egész Itália. A Marcia su Roma esaknem kététvtizedes távlatból még hatalmasabb jelentőségének látszik, mint annak előtte és ráveti fényét arra a hatalmas erdeményeket felmutató fejlődésre, amelyet a Duce irányításmellett a fasizmus elért. *Ma már világtörténelmi jelentősége van Mussolini és a feketeingesek római bevonulásának,* amely megvetette a mai hatalmas, erős és dicsőséges Olaszország alap-

NEHÉZ munka után...

semmi sem üditi fel jobban elcsigázott tagjait és semmi sem biztosít nyugodtabb pihenést hozó álmod, mint a valódi

DIANA SÓSBORSZESZ,

ha bedörzsöli vele fáradt, kimerült tagjait, lemossa vele veritkes izzadt bőrt.

Fáradtságba egy csapásra eltűnik, szervezete felrészül, vérkeringése pezsgésbe jön, étvágya fokozódik.

Próbálja meg, milyen pihentnek és fiatalosnak fogja érezni magát, ha tanácsunkat megfogadja.

A valódi Diana sósborszesz mindenütt kapható!

Jelenlegi árak:

próba	eredeti	közép	nagy
palack			
80 f.	1.40 P	4.20 P	7.80 P

ját. Az ő akaratuk a szervezett munka és rend sikeres országává tette láttát, visszaszerezte világpolitikai tekintélyt és felémelte arra a magaslatra, ahonnan most az új Európa rendezésében játszik fontos szerepet.

A magyar csapatok

egy része hazatér Ukrajnából, ahol az elmúlt néhány hónap alatt annyi dicsőséget szereztek és olyan nagy megbecsülést vívtak ki. Egy pillantás erre a négy hónapra mindenkit meggyőz arról, hogy hasonló méreli eredményeket ilyen nagy felkészültségű ellenféllel szemben még nem vívott ki hadsereg, mint a magyar honvédség és szövetségesei. Büszkeséggel és elégedett szívvel nézünk dicső katonáinkra, akik most is megmutatták, hogy méltók a magyar vitézség legszebb hagyományaihoz és sorsdöntő időkben óriássá tudnak lenni. *A Dnyeperekanyar, amelynek biztonságára fel volt építve az egész keleti hadművelet, amelynek szilárdságán múltak a kicut, ukrainai hatalmas győzelmek, ismét dicsőséges emléket állított a magyar katonai hősiességének.* Erről tesz bizonyosságot az ukrainai német haderők legfőbb parancsnokának megleghangú bucsuparancsa, amelyben megköszöni a honvédkötölekek kimagasló szolgálatait és rámutat arra a bajtársi szellemre, amelyet híven megőriztek, ápolnak fegyver-barátaikkal szemben.

Országjárás — Putovanje po orsagu

VÁC a püspökök városa
biškupečki varaš

Vácrol általában három dolgot tudnak az emberek. Itt kanyarodik a Duna délnek, itt székel a váci püspök és itt van az ország legnagyobb fegyháza. És valóban majdnem ez a három dolog az, ami Vácot megjelöli.

A város keletkezését a természet adottságok szabták meg. A Duna-kanyarban településnek kellett kialakulnia, mert önként ajánkozott erre. Az ősi kelták sáncokat emeltek, a szkithák, vérszerinti elődeink, várat építettek, Marcus Aurelius katonái kitudták rá a római lobogót. A népvándorlás idején szlávok telepednek le itt, s ezeket találják itt a honfoglaló magyarok. Azóta nincs korszaka a magyar történelemnek, amelyben Vác

valamilyen módon ne szerepelne.

Za Vác ludi znaju tri stvari. Tu se Dunav obraća proti jugu, tu sedi biskup vački i tu je najveći rešt orsaga. I borbeš skorom su ove tri stvari, koji znamenuju Vác-a.

Te varaš se moral stvoriti po naravi. Tam de se Dunav vija, morala se stvoriti nekša naselba, kajti se to mesto samo po sebi ponuja sa to. Stari kelti su šance zidali, skithi, naši starci po krvi, su grada zaidali, a soldati rimskoga cesara Markus Aureliusa su gori rimsku zastavu deli. Da su se narodi selili, su se tu naseli slaveni i nije su tu magjari našli da su si domovinu stvorili. Od onda ga ne dobe u magjarskoj povesti, da nekak ne bi bila reč za Vác-a.

A váci híres vásárok...

Glasoviti semi v Vác-u

Mikor esendesebb a népek harca, lázassan folyik a küzdelem egy másik fronton a kenyérért. A Naszál lankái megtelnek szőlővel és gyümölcsfákkal, a Dunán vizimalmok örlik a buzát, sőt egy időben a törökök-készítette vízvezeték felhasználásával rizist is vetettek a váci határban. *Vásárai csakugyan országos jellegűek voltak*: bor, gabona, szarvasmarha, gyapju és dohány a váci piacon jutott el nyugat felé Bécsig, észak felé a bányavárosokig.

Aztlán jött a visszaesés. A szőlőket tönkretette a filokszer, a vásári forgalmat Pestre terelte a vasúti forgalom. Így azután a város gazdasági nekilendülése megállt. De kulturális vonatkozásban ez nem jelentett megállást, és a város kiépítése, megszépülése sem látta kárát. Régi, szép épületek állnak a hangulatos utcákban. A Dunapart szépsége odacsalogatja a látogatót és a régi bástyatorony ódon falai, termei is szolgálnak érdekes látvánnyal. A piaristák barokk-temploma számos művészi értéket rejt magában. A református kulturház magyaros kiképzése nem mindennapi

látványosság. Dus magyar motívumoktól pompáznak a falak és minden kis sarok külön népművészeti remek.

Da malo vtihne borba med narodi, onda pak na drugoj fronti teče borba sa kruh. Gorice v Naszálu su pune trsja i sadovnjakov, a v jeno vreme su turčini napravili kanale, pak su i rižu sejali po vač-kom hataru. A semi su bili glasoviti po celom orsagu: vino, žrnje, marha, vona i dohan je prek Vác-a došel v Beč i v severne varaše.

Ona je došlo opadanje. Gorice je vništala filoksera, a sejemsku trgovinu je železnica spravila v Peštu. I tak je onda varaš z gospodarstvom već ne mogel napre itti. Ali v kulturni nesu postali a niti polepšanje varaša je stem ne trpelo. Stare lepe hiže stojiju po varašu, a poleg lepoga Dunava se stranjski ludi radi španceraju i starinske stene i hiže staroga turna na kuli je isto lepo sa gledati. Cirkva piaristov, v barok stilu ima v sebi velke umetne vrednosti. Reformatska kulturna hiža, v magjarskom stilu je takša kaj, je ne močisaki den videti. Stene su pune najlepših magjarskih lepota i saki vogel je sam za se nekša umetnost.

Püspöki székesegyház

Biskupska stolna crkva

Természetesen egyik legkiemelkedőbb épület a püspöki székesegyház. Oriási kupolája, csónka tornyai a Mária Terézia korabeli építkezések jellegét viselik magukon. *Vác a püspökök városa*. Történelme majdnem azonos püspökei történelmével, akik nemcsak főpapok, hanem földesurak és várurak is voltak. Az Árpád-kor leghíresebb püspöke Bogyszló volt. Megreformálta a papnevelést, egyházakat alapított. III. Ince pápának is kedvence volt. Szilasi Vince, a vegyesházi királyok korának ki-

emelkedő püspöke, mivel ő volt az, aki országos elfoglaltsága mellett az elszaporodott vercebek irtására jutalmat tűzött ki, a néphumor hamar a szájára vette és nevét rigmusokba foglalta.

Veréb Vesztő Váci Vince Veszlette el Vác Városának Virág Vasárnapi Vas Vásárját...

Samo po sebi se zna, kaj je najlepša zidina biskupska crkva. Velka kupola, okrnjeni turni slediju, da su zidani sa vreme Marije Teresije, Vác je biskupski varaš. Va-

raška povest je skorom ista s povesti onih biskupov, koji su bili ne samo visoki popi, nego su bili i gospodari gradov i meli su i gospočije. Za vreme Árpádovih kralov je bil najglasoviteši biskup Bogyszló. Obnovil je crne škole i stvoril je nove crkve. Papa III. Inocent ga isto rad inel. Szilasi Vince je bil velki biskup sa vreme kralov z mešovitih hiž. Kajti je on bil te, koji je poleg svojih velkih orsačkih poslov imel vreme premie davati onim, koji su vrabee fondali. kojih ga preveč bilo, su se mu ludi ovak norca delali:

Veréb Vesztő Váci Vince Veszlette el Vác városának Virágvasárnapi Vas Vásárját,

Mária Terézia és Vác

Utóda Báthory Miklós, Eszedi Báthory országbíró fia, Vác legnagyobb püspöke. Renszánsz műveltségű ember, aki újjáalakította az egész várost. Ő alatta lett Vác az olaszos műveltség bástyája. Művéből alig maradt meg valami, de ennek nem ő, hanem a másfélszázados török hódoltság az oka.

A mai Vác jellegét Migazzi Miklós gróf, olasz származású püspök rakta le. Mária Teréziának volt kedvence embere. Bécsi érsekké is kinevezte. A királynó megígérte látogatását a városban és erre a püspök hatalmas arányú építkezésbe kezdett. Lehordatta a várfalakat, hidakat építtetett, szabályozta a tereket, kiköveztette az utcákat, befeszítette a püspöki palota és városháza építését. Legnagyobb műve a székesegyház.

Vác az iskolák városa is. Hogy szeminárium, gimnázium, leánykereskedelmi iskolája van, az természetes, de hogy a Pázmány Péter Tudományegyetem is kevés híján Vácra került, azt kevesen tudják.

Siketnéma Intézete közel 150 éves.

Különböző osztályaiban és műhelyeiben évente több mint másfélszáz siketnéma gyereket tanít és foglalkoztat.

A híres váci fegyház — Znameniti rešt v Vác-u

Másik jellegzetes és egyben legszomorúbb intézete a fegyház. Eredetileg iskolának épült, Mária Terézia köznevelés magyar gyermekeket akart elnevelésben benne. Később katonai nevelőintézet lett belőle, de nem sokáig. A Bach-korszakban a helytartótanács fegyházzá alakította át, mert a vármegye börtöne szűknek bizonyult. Mai alakját 1893-ban nyerte. *Csaknem ezer fegyenc számára van benne hely.*

Vác legszebb kiránduló helye a Naszál. Ha felszál a köd, nagyszerű kilátás nyílik róla a visegrádi hegyekre, a két ágban kanyargó Dunára és a városra. Ésa visszatükröződő napfényben elvonul a szem előtt

V Ženski kaputi i bunde.
Kaputi za decu
čuda za zbirati

Sütz néi

Zalaegerszeg Nagykanizsa

Za Szilasiom je bil Báthori Miklós, sin orsačkoga sodca Eszedi Báthori-a, najveći biskup v Vác-u. Bil je človek renesansce (preprodjene) inteligencije, koji je obnovil celoga varaša. Pod njim je došla v varaš taljanska kultura. Od njegovih dela je jako malo ostalo, ali to neje on kriv, nego tursko robstvo, koje trajalo do stopedest let.

Denešnjem varašu je fundamente položi grof Migazzi Miklós, biskup taljanskoga roda. Pre Marije Teresije je bil omlubleni človek. Postavila ga i za nadbiskupa v Beču. Kralica je obečala, kaj bo varaša pohodila, nato se biskup hapil zidati na velkom. Dal je arušiti stare gradske stene, zidal je moste, polepšal je place. na vuličaj je dal napraviti flasterne, sgotovil je zidanje biskupske palače i varaške hiže.

V Vác-u ima i čuda škol. Crna škola, gimnazija, trgovačka škola za puče, to se zna, da ga je, ali malo što zna, kaj je Pázmány Petrova visoka škola (univerza) isto skorom v Vác došla. Škola za gluhoneme je blizo 150 let stari. V školi i po verkratima se sako leto vučiju do 150 gluhonema deca.

a szép mult, a város valamennyi dicső korszaka és megmutatkozik a jövőendő kialakuló szépsége.

Druga karakteristična i žalostna zidina je rešt. Najpredi je trebala biti škola, Maria Teresia je tam štela plemenitašku decu ponemčiti. Potli je bila soldačka škola, ali ne dugo. Za vreme Bach-a su napravili, žnje rešta, kajti je varmegjinski rešt premali bil. Denešnjü formu je dobila 1893 leta. ima mesta sa skorom 1000 reštantov.

Najlepše je sa vun itti v Naszál. Da se meгла zidigne, lepo se vidiju višegradski bregi, varaš i Dunav, koji tu ima dva rokave. A v suncu se nam kaže pred očmi lepa prošlost sih dob varaša i lepa budućnost.

„METROPOL“ Szálló Csáktornya

Város közepén. Modern komfort, 22 vendégszoba folyóvízzel, autógarázs. Mérsékelt árak.

Telefon Interurbán: 47.

Szentpétervár, Moszkva és Rosztov állanak az év utolsó csatájának gyújtópontjában

A szédítő vereségek után utolsónak számítható próbálkozásra készül a szétzilált szovjet haderő. Mialatt a már tönkrement három nagy szovjet marsall, Vorosilov, Timosenko és Budjenni, igyekeznek épékézláb hadsereggel összehozni a megmaradt ukrainai, brjanszki roncsokból, Szentpétervár és Moszkva felkészült a végső küzdelemre. Bár egyik világosfejú szovjet hadvezér sem kételkedik egy pillanatra sem abban, hogy a két város sorsa megpecsételődtött és az óriási német nyomás minden pillanatban összeroppanthatja a védőket, mindkét helyen kiadták a parancsot a legvégsőig való ellenállásra. *Sztalin nem tekint se embert, se anyagot*, kirendeltette a polgári egységeket az erődökre és minden házat berendeztetett az elkeseredett küzdelemre. Kő kövön nem maradna Moszkvában, ha a német csapatok nem lennének elég gyorsak, hogy megakadályozzák a romboló zászlóaljok tevékenységét. De mint már számtalan példa volt rá, a bőszevástáknak nem marad idejük, hogy végrehajtsák szándékukat. A *pusztítási parancsot mindenütt kiadták és nem törődnek a polgári lakosság életével*. Csak az lebeg Sztalinék szeme előtt, hogy ne maradjon sehol sem fedél, ahol a győzelmes német csapatok kielhátnának. E nőri játéknak azonban vagy nem lesz értelme, vagy egyáltalán meg sem tudják valósítani. A németeknek ugyan is már is megvan a telelő helye, de mire szükségük lenne rá, már nem lesz előttük olyan szovjet hadsereg, amely valamit is jelentene.

Zsukov tábornok

van kiszemelve arra, hogy Moszkvát legalább addig tartsa, amíg Timosenko és Budjenni a mögöttes részekben a tartalékokból új hadsereget szervez. *Zsukov drámai hangú napiparancsában megtiltotta csapatainak, hogy hátrájanak és különösen a gyalogosoktól követel kitaratást a német tankokkal szemben*. Egyben minden előkészületet meglett, hogy ne csak a város hadászati és iparilag fontos épületeit pusztítsa el, hanem a magánépületeket is. A szovjet vezérkar haditervebe tartoznak azok a kitérés kísérletek és elmentáadási próbálkozások, amelyekkel a szentpétervári és déli hadseregarancsok szeretőn tehermentesíteni Zsukovot. Ezek a hatalmas véraldozatok azonban nem hozták meg a remélt sikert és nem sokkal később Moszkva végóráját. A déli arcvonalzakaszon a németek Charkov bevételétől tovább törtek Rosztov irányába, amelyet már egészen közelről fenyegetnek. *Rosztov a kaukázusi olajmezők, olajvezetékek és közlekedési utak kulcsa, amelynek elvesztése kiszámíthatatlan következményekkel jár*. Nem is szólva arról, hogy az an-

gol-amerikai segítség utvonala is el lenne vágva. Hogy ez mikor következik be, az egyedül csak attól függ, hogy a német menetrendbe mikorra van bejegyezve és az általános nagy haditerv mikorra kívánja.

Az angol-amerikai segítség

körül nagyon elcsendesedtek a hangok. Olyanféle a helyzet, mintha a szövetségesek eljétek volna már a Szovjetet. Hiába szónokolnak az angol kommunisták, hiába követelik az elvtársak erőteljes megsegítését, az angol kormány nem hallja meg a zajt. Eden elhárított minden követelést, amikor manchesteri beszédében a minap kijelentette, hogy az *angol kormány és hadvezetőség nem vállal ésszerűen kockázatot*. Ezzel egyszeribe elvágta annak a követelésnek útját, amely *azonnali európai partraszállást követelt a Szovjet tehermentesítése érdekében*. Ugy látszik az angolok mégis józanabban ítéltek meg a helyzetet, semhogy a nyugati partraszállás lehetőségét számításba vennék. Amerika is csak Anglia megsegítésére gondol. De erre azán egyre erőteljesebben. A szenátus külügyi bizottsága megszavazta a semlegességi törvény módosítását. Jellemző az amerikai hangulatra, hogy a *kormány csak 12-11 szavazat arányban tudta keresztülvinni szándékát*. Ezek után már csak a szenátus teljes ülésének határozata szükséges, hogy az amerikai kereskedelmi hajókat felfegyverezzék és e hajókat felkereshessék a hadviselő államok kikötőit. Természetesen az amerikai semlegességi törvény ezzel illúzióvá vált.

Japán álláspontja

az Egyesült Államokkal szemben nem változott. A Toyo-kormány uralomra jutása óta ugyan még nem állott be változás a tényleges helyzetben, de Japán igen erőteljes programot adott követendő céljairól. Ebből Washingtonban megérthették, hogy nem lehet tovább is legkülönfélébb fogásokkal húzni a japán-amerikai tárgyalásokat, hanem *helyt kell adni a japán kiindulásoknak*. Különös fényt vet a helyzetre az a megütközés, amelyet Knox amerikai hadtengerészeti miniszter kijelentése kellett. *A miniszter ugyanis kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak meg kell támadnia Japánt*. Tokió természetesen magyarázatot követel és meglesz minden intézkedést érdekeinek védelmére. Bonyolítja a helyzetet az a hír is, amely *orosz japán összekötőket jelent a mandzsuriai határon*. A katonai összekötésnek természetesen diplomáciai következményei lesznek, amelyeknek kiemetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek a szembenálló hatalmak. Van ezenkívül egy má-

sik nagyon érdekes japánvonatkozású jelensége is a legújabb világpolitikai helyzetnek. A japán kormány angolnyelvű felhatalos lapja egész határozottan felveti azt a lehetőséget, hogy *Japán szívesen vállalna békeközvetítést a szembenálló felek közt*. Japán helyzete ezt megengedné, mert szövetségese a tenglyhatalmaknak és a mellett diplomáciai viszonyt tart fenn a nyugati hatalmakkal is. Német részről nem fűztek megjegyzést ehhez a hírhez, viszont erőlesen megcáfolták azokat az állításokat, amelyek szerint Németország dublini követsége után békejavaslatokat tett volna.

A francia-német viszony

élenken foglalkoztatja az európai sajtót. Különösen a bordeauxi és nantesi merényletekkel kapcsolatban fűznek megjegyzéseket a várható fejleményekhez. Bár a német tisztok orvilkosait még nem fogták el a halóságok, minden pillanatban várják, hogy a nyomozás eredményével végződik. *Drámai minisztertanácsban maga Pelain tábornagy tárgyalt a tettesek előkerítéséről*, hogy megmentsék azt az újabb ötven tuszt, a kiknek már hétfőn meg kellett volna halniuk megtorlásul. A német kormány azonban a francia jószándék láttán újabb haladékokat adott a tettesek előkerítésére, hogy ezzel is jelét adja annak az őszinte szándékának, amely Franciaország irányában ellöti a német vezetőket. A két ország közeledését tehát nem rontotta meg a két merénylet, mint azt az angol propaganda híresztelte. *Német körök igen nagyfokú jóakaratot tanúsítanak a francia helyzet kialakulásával szemben*. Franciaország pedig minden eszközzel a német bizalom elnyerésén fáradozik. Német illetékes helyen csak azt hangsúlyozzák, hogy *nem csak a francia kormánynak, hanem a népek is hasonló igyekezetet kell mutatnia, hogy teljes megértés jöjjön létre*. A helyzetet egyébként jellemző, hogy *De Gaulle a londoni rádióban felhívást intézett a francia néphez és kérte, hogy hasonló merényleteket akadályozzon meg*.

A fasizmus

uralomra jutásának 19. évfordulóját ünnepli Róma és egész Itália. A Marcia su Roma csaknem kétévtizedes távlatból még hatalmasabb jelentőségűnek látszik, mint annak előtte és ráveti fényét arra a hatalmas eredményeket felmutató fejlődésre, amelyet a Duce irányítás mellett a fasizmus elért. *Ma már világtörténelmi jelentősége van Mussolini és a feketéingségek római bevonulásának*, amely megvetette a mai hatalmas, erős és dicsőséges Olaszország alap-

semmi sem üditi fel jobban elcsigázott tagjait és semmi sem biztosít nyugodtabb pihenést hogy álmod, mint a valódi

DIANA SÓSBORSZESZ,

ha bedörzsöli vele fáradt, kimerült tagjait, lemossa vele veritkes izzadt bőrt.

Fáradtsága egy csapásra eltűnik, szervezete felírásul, vérkeringése pezsgésbe jön, étvágya fokozódik.

Próbálja meg, milyen pihentek és fiatalosnak fogja érezni magát, ha tanácsunkat megfogadja.

A valódi Diana sósborszesz mindenütt kapható!

Jelenlegi árak:

próba	eredeti	közép	nagy
palack			
80 l.	1.40 P	4.20 P	7.80 P

ját. *Az ő akarata a szervezett munka és rend sikeres országává tette Itáliát, visszaszerezte világpolitikai tekintélyét és jellemezte arra a magaslatra, a honnan most az új Európa elrendezésében játszik fontos szerepet*.

A magyar csapatok

egy része hazatér Ukrajnából, ahol az elmúlt néhány hónap alatt annyi dicsőséget szereztek és olyan nagy megbecsülést vívtak ki. Egy pillantás erre a négy hónapra mindenkit meggyőz arról, hogy *hasznos méreli eredményeket ilyen nagy felkészültségű ellenféllel szemben még nem vívott ki hadsereg, mint a magyar honvédség és szövetségesei*. Büszkeséggel és elégedett szívvel nézünk dicső katonáinkra, akik most is megmutatták, hogy méltók a magyar vívtéség legszebb hagyományaikhoz és sorsdöntő időkben óriási tudnak lenni. *A Dnyeper-kanyar, amelynek biztonságára fel volt építve az egész keleti hadművellet, amelynek szilárdságán múltak a kicú, ukrainai hatalmas győzelmek, ismét dicsőséges emléket állított a magyar katona hősiességének*. Erről tesz bizonyosságot az ukrainai német haderők legfőbb parancsnokának megleghangú bucsuparancsa, amelyben megköszöni a honvédkötelékek kimagasló szolgálatait és rámutat arra a bajlárasi szellemre, amelyet híven megőriztek, ápoltak fegyver-barátaikkal szemben.

Csáktornyan is meg- alakult a Magyar Asszo- nyok Nemzeti Szövetsége

I v Čakovcu se bo stvorilo
Narodno Društvo Magjarskih
Žen (MANSz)

Hirek a magyar vidékről

Vesti z magjarskih krajov

Székesfehérvár

az őskoronázó város fényes ünnepe-
sek keretében áldozott Széchenyi Ist-
ván, a legnagyobb magyar, emléké-
nek. Az Országzászlónál tartott ün-
nepesség után gróf Széchenyi Viktor,
volt főispán, megnyitotta a Fejérmegyei
Múzeumban rendezett Széchenyi
Emlékiállítását.

V tem starim varašu, de su
negda krale korunili, su lepo svet-
kovali spomenek Széchenyi Istvána
„največkoga magjara“. Potli parade,
koju su držali pre orsačkoj zastavi,
je gróf Széchenyi Viktor, koji je
bil veliki ispan, v muzeumu Fejer-
varmegijije otprl spomen zložbu,
koju su posvetili Széchenyi-u.

Kassán

beiktatták tisztségébe vitez nemes
Juhász László altábornagyot, Abauj-
torna vármegye és Kassa szabad kirá-
lyi város Vitézi Székének új szék-
kapitányát. Vitez báró Vécsey Ferenc
a vitézi társadalmi bizottság törzsszé-
ki kiküldöttje lett. Ugyanekkor tettélj
je a vitézi esküt dr. nemes báji Pataj
Sámuel ny. főispán és báró Schell Péter
Kassa főispánja.

Juštalarli su generala vitez ne-
mes Juhász László-a, novoga kape-
tana vitezke stolice za slobodnog
i kralevskeg varaša Kassa i var-
megijiju Abaujorna, a vitez baron
Vécsey Ferenc je postal komišar
vitezke društvene komišije.

Kolozsvár

polgármestere a város/közönsége ne-
vében ötvenezer cigarettát küldött a
keleti harcokért vitézi harcsló 14.
kerékpáros zászlóaljnak, amely leg-
nagyobbbrést a város fiaiból áll. A
tíz csomagokon a város üdvözlő
szavai állnak.

Varaški biro je v ime varaških
purgarov poslal 50.000 cigarete
14. novedskom biciklističkom bat-
aljonu, koji se vitezki bori na is-
hodnoj fronti, a najviše njih su
sini toga varasa.

Szeged

szabad királyi város reformátussá-
gja új templomot épít, amelynek a p-
kötelése most történt meg ünnepe-
lyes keretek között. Jelen volt dr. Tu-
kats Sándor főispán és dr. Pálffy József
polgármester is. Az épülő templom
az Új Magyar Hajnal Templom-
ma nevet kapja.

Reformati toga kralevskeg slo-
bodnoga varaša zidaju novu cirkvu,
a kamen fundamenta su ve polo-
žili z velkom paradom. Bili so
poleg dr. Tukats Sándor veliki
ispan i dr. Pálffy József varaški
birov. Ta nova cirkva, koja se ve
dela bo mela ime: „Cirkva nove
Magjarske Zore.“

Kassa

ünnepet ül. Október 29-én volt 35
esztendeje, hogy a magyarok vezérlo
fejedeleme, II. Rákóczi Ferenc Török-
országból hazaszá litott hamvai Kassara
érkeztek, ahol országos ünnepek
keretében helyezték el az Erzsébet szé-
kesegyház kriptájában.

Ima pak svetka. Oktokra 29.-ga
je bilo 35 let, kak su dimo doped-
lali s Turske, kosti II. Rakocsy
Ferenca, koji je bil velki voditel
i poglavar Magjarske. Te kosti su
s orsačkom paradom pospravili v
gruft velke stolne cirkve Svete
Jalžabete.

Megkezdte őszi ülés- szakát a képviselőház

V orsačkoj hiži su se ha-
pile jesenske sesije

A magyar képviselőház nyári
szünete végetért és kezdetét vette
az őszi ülészak. Az első ülésen
Tasnádi Nagy András házelnök
meleg szavakkal emlékezett meg
honvédeink hősi harcairól és táv-
íratilag köszöntötte a testvéri finn
nép képviselőházát.

V magjarskoj orsačkoj hiži su
letne ferije minule i hapile su se
jesenske sesije. Na prvog sesiji
se predsednik orsačke hiže stop-
limi rečmi zmislił za vitezke borbe
naših honvedov, a zatim je tele-
grafski pozdravil orsačku hižu
bratskoga finskoga naroda.

A magyar munka kötségvetése

Stroškovnik magjarskoga dela

Reményi-Schneller Lajos
pénzügyminiszternek az 1942.
évi új költségvetés benyújtása-
kor a képviselőházban mon-
dott nagy tájékoztatóját igen
nagy érdeklődéssel és osztat-
lan lelkesedéssel fogadta az
egész magyar politikai élet.
A pártok egyhanguan „a ma-
gyar munka költségvetésének“
tartják a jövő év költségelö-
irányzatát.

Velkoga govora financministra
Reményi-Schneller Lajosa kojega
je zrekel, da je nutri dal stroškovnik
za leto 1942. su se magjarske poli-
tičke stranke sprejle z velikim odu-
ševljenjem i interesom. Se stranke su
z jednim glasom zrekle, da je te
te stroškovnik „stroškovnik ma-
gjarskoga dela.

Bizottságok előtt

a költségvetés

Stroškovnik je pred komišijom

A képviselőház különböző szak-
bizottságai már megkezdtek a
költségvetés részletes tárgyalá-
sát. A kultuszterca költségveté-
sének tárgyalásán Hóman Bálint
kultuszminiszter betegsége miatt
nem jelenhetett meg, helyette
Szily Kálmán államtitkár és
Reményi-Schneller Lajos pén-
zügyminiszter választott a felvető-
dött kérdésekre. A belügyi tárca
vitáján megjelent Keresztes-
Fischer Ferenc belügyminiszter,
Reményi-Schneller Lajos pén-
zügyminiszter v. Bonczos, Miklós,
Tomcsányi Kálmán, Johann
Béla, Kádár Levente és Horváth

Béla belügyi államtitkárak és
Szász Lajos pénzügyi államtitkár
ezenkívül a bizottság képviselő
tagjai. A költségvetést több fel-
szóltatás után elfogadták.

Sakojačke komišije orsačke gi-
hiže su se već hapile respravliti
stroškovnika. Pre školskim stroš-
kim je minister škol Homan Bá-
lint, zbog svojega betegsa ne mo-
geł poleg biti, namesto njega su
državni tajnik Szily Kálmán i fi-
nancminister Reményi-Schneller
Lajos dali odgovore na pitanja.
Da su znutrešnje stroške resprav-
lali, onda su bili poleg Keresztes
Fischer Ferenc, minister znut-
rešnjih poslov, Reményi-Schneller
Lajos financminiszter, vitez Boncos
Miklós, Tomcsányi Kálmán, Johann
Béla, Kádár Levente i Horváth
Béla državni tajniki znutrešnjih po-
slov i Szász Lajos finacijski dr-
žavni tajnik, zvun toga oblegati
komišije. Potli više govorov su
stroškovnika prijeli.

Minisztertanács

Sesija ministrov

A kormány tagjai kedden este
8 óraker minisztertanácsot tar-
tott a Sándor-palotában, (a mi-
niszterelnökség épülete) Bárdossy
László miniszterelnök és külügy-
miniszter elnöklétével. A minisz-
tertanács folyó kormányzati ügyet-
ket tárgyalt és a késő éjszakai
órákban ért véget.

Ministri su na večer ob 8 vri imeli
svoju ministversku sesiju v Sándor
palači (to je palača ministra
predsednika). Predsednik je bil B-
árdossy László predsednik ministrov
i ministzer za vunske posle. Res-
pravlali su državne stvari i sesija
je minula kesno v noći.

Antal István

Kisujszálláson

Antal István v Kisuj- szallasu

A Mep kisujszállási szervezeté-
nek gyűlésén beszédet mondott
Antal István igazságügyi államtitkár
és tájékoztatót adott az időszérű
politikai kérdésekről. Rámutatott
arra, hogy Gömbös Gyula, elhalt
magyar miniszterelnök és utódai-
nak politikáját, amelynek a kor-
mány mai politikája is szerves
folytatása, mennyire igazolta az idő.

Na skupćini Magjarske Stranke
životu (M. E. P.) v Kisujszállasu
je Antal István državni tajnik mi-
nistra pravice držal velkoga go-
vora, pak je rezolizil politička
pitanja. Rekel je, kak su vremena
pokazala, da je politika pokojnoga
Gömbös Gyula, ministra predse-
dnika i njegovih naslednikov, koju
politikü i denešnja vlada vodi, bila
cisto na pravom potu.

HUNYADI - CSÁKTORNYA

JÓKAI-UTCA, VÁGÓHIDDAL SZEMBEN

Mechanikus, gépjavitó, autó-garázs, akumulator-
és autó-servize állomás. — Vas- és fémeszter-
gályozás. — Autogón- és villany-hegesztés.

Világhírű Varta-akumulátorok képviselője. — Motor- és
kerékpár-serviz állomás. — Saks-motor servize.

Telefonszám 62.

V Čakovec su mašću poslali

Velki ispan Zalavármegijije, kakti
vlatin komišar za narodnu obskrbu
je za čakovski kotar odredil 15
metercenti mašće, koju bode re-
zedilil med one, koji nemaju nikaj
masti. Koji bo krivo postupil, bo
jako štrofani.

Csütörtök - Cetrtek

A honvéd csapatok a hagyományossal vitéséggel folytatják előnyomulásukat a Donec felé. Egyik harcsoportunk 700 foglyot ejtett - Német SS fegyveres alakulatok elfoglalták egy hídfőt és közben 10 szovjet lovasszázadot semmisítettek meg - Brjanszkólól délre a csatát megtisztítása során újabb 5000 foglyot ejtettek és egy nehéz harcokosít, valamint 56 löveget zsákmányoltak a német csapatok - A német légitörő éjjeli táppal bombázta Moszkvát - Katonai szakértők véleménye szerint a Vorosilov-hadsereg teljesen szétforgácsolódott és harcképételen - Moszkvában régráulalom dühöng. A GPU emberei ezeket löközőnek be és lövögnyon - A főváros vajamennyi lakosának jelentékné kell az önkéntes zászlóaljakra, amelyek a kalonaszággal együtt védekeznek a várost - A finnek újabb nagyszabású támadást indítottak a Murmanszk-vásut mellett.

Náše honvedske trupe po starinskóm viteštvu ideju napre pre Donecu i vlovili su 700 zaroblenikov. Nemške SS trupe zavzele su jednoga mosta i med tem su vništile deset sovjetskih konjeničkih škadronov. Od Brjanska na jug, da su nemci čistili taborsko pole su vlovili 5000 zaroblenikov i zavzeli su jena teška taborska kola i 54 štukov. Nemški avioni den i noć hičeju bombe na Moskvu. Kak soldački fahmani veliju Vorosilov-ova vojska se sa rastepla i nemre se dale boriti. V Moskvi vlada strah. C. P. U. (bolševički policija) na jezere spolovi i postrela ludi. Si stanovnici Moskve se moraju javiti v dobrovolne bataljone i skup s soldacijom braniti varaša. Finci su napravili velki napadaj pre železnici Murmanska.

Péntek - Petek

A honvédseregtek újabb eredményekkel mélyítették ki legutóbbi sikereiket és győzelmesein közelednek a Donec folyóhoz. - Széles vonalon áttörték Moszkva védelmi övezetét a német csapatok és helyenkint már csak 60 kilométerre állnak a várostól. - 5 angol leherhajót és egy csapatzállót a jól súlyozottak el a német tengeralattjárók és harcrepülőek. - Timošenko tábornagyot elmozdították és helyébe Zjukov tábornokot neveztek ki a középső szovjet arcvonalaszkasz parancsnokává - Málta felett 7 angol repülőgépet lőttek le az olaszok - Német eltekés helyen erősen visszautasították azokat az angol árhíroket, amelyek szerint Németország vesztéjezteti a török segítségét és önkéntesen akar laborozni Törökországban is - Hull amerikai külügyminiszter beszélt Rómában a magyar elenes kihívásnak minősítve - Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter benyújtotta az 1942. évre szóló költségvetést.

Honvedske trupe su pak napre predre i puno globe su došle i s velkom pobedom se približavaju Donecu. Obrambenu liniju pre Moskvi su nemci na širokom polu dale predrli i na nešternim mestim su već do 60 klm. blizu varaša. Nemške podmornice i taborski avioni su vtopili pet teške engleske ladje i jednu sa soldate voniti. Maršala Timošenka su rešli službe i na njegovo mesto su postavili generala Žikova sa komandanta srednje sovjetske fronte. Ober Malte su taljani sedem engleskih avionov doli strelili. Z nemške strane veliju, da su lažni engleski glasi, da Nemška stavlja v pogibel tursku neutralnost i da oče dob-

rovlace pobirati v Turskoj. V Rimu pišeju, da je govor Hull-a, američkoga ministra zavzanje proti sovjetskih sil. Naš minister financije Reményi-Schneller Lajos je v orsačkoj hiži podnel orsačke račune sa troške sa leto 1942.

Szombat - Sobota

Honvédeink folytatták előnyomulásukat az ukránai arcvonalon és számos foglyot ejtettek - Német katonái hegyről származó ellenes szerint szeptember végéig 260 szovjet hadosztály pusztult el - A keleti arcvonalon harcoló spányok két-hadosztályos súlyos veszteségeket okoztak az elsőnek és löbbszáz foglyot ejtett - A német léghaderő Krim-félszigetén elhelyezték egy 6000 tonnás szovjet gőzöst és Moszkvát robbant - és gyűjteményekkel árasztotta el - A súlyos veszteségek hatására a szovjet megkísérelt a hadsereg átszervezését - A német hatóságok a bordoai és nantesi merényleteket megtörtetése képpen elrendelt luszkiévkészéseket elhalasztották - Meghalt Reményik Sándor, koltoi néven Végvári, az erdélyi magyar. ság nagy költője.

Náši honvedsi su na ukrajinskoj fronti pak dale napre išli i čuda zaroblenikov su vlovili. Z nemške soldačke strane javljaju, kaj su do kraja septembra ponilištli 260 sovjetske divizije. Španjolska „modra divizija“ koja se bori na ishodnoj fronti je nepriatelu napravila velke zgubičke i vlovila više stotin zaroblenikov. Nemški avioni su pre polotoku Krim-u vtopili jednu sovjetsku ladju s 6000 ton, a na Moskvu su hitali bombe, koje eksplodiraju i vužičuju. Kajli sovjeti imaju velke zgubičke, ve probaju či bi mogli soldaciju a nova organizirati. Nemške vlasti su odgovdile skončanje talcov, koje su zarobili zbog atentatov v Bordo i Nantes. Jene taljanske novine na velkom pišeju zbog priatelstva med magjari i bugari. Reményik Sándor, po pesničkom imenu Végvári, velki magjarski pesnik v Erdélyu je hmrl.

Vasárnap - Nedela

A németek elfoglalták Charkovot, a Szovjetunió egyik legfontosabb hadfelszerelési és ipari központját. Ugyancsak elfoglalták a német csapatok Belgorodot, amely Lantos közlekedési csomópont Charkovtól 75 kilométerre északra - Német harcrepülőek az angol keleti partvidéken ismét elhelyeztettek három kereszlemi hajót - Moszkvában igen komoran itéltek meg a város helyzetét és kijelentik, hogy az elsőnek is tartózatlanul közeledik a város felé - A moszkvai rádió újabb visszavonulásról számolt be a moszkvai hadszíntéren - A washingtoni japán nagykövétel fontos tárgyalásokra hazautazik - A szovjet léghaderő az utóbbi két hét alatt 801 re-

pülőgépet vesztett - Az egész Franciaország keresi a bordoai és nantesi merénylőket, akik német tisztisét orvul meggyilkoltak. 100 lusz életé függ a sikertől - Angol-amerikai egyezmény készült, amely szerint a golország minden katonai támaszpontot az Egyesült Államok rendelkezésére bocsát.

Nemci su zavzeli velkoga varaša Charkov-a, de su meli sovjeti najviše taborskih i drugih fabrik. Isto su nemci zavzeli varaša Belgorod, na 75 klm. severno od Charkova, de su pak važne železnice. Nemški avioni su na ishodnoj strani Engleske pak vtopili tri trgovačke ladje. V Moskvi jako žalosno sodiju teške položaje i veliju kaj nepriatel tak dohaja, kaj ga nemoci zadržavati. Radio v Moskvi veli, kaj sovjetska šoldadžija pre Moskvi pak nazaj ide. Japanski zastupnik v Washingtonu se opdelal dimo na važne resprave. Sovjetska letiča vojska je sa dva tjedna zgubila 801 avionov. Cela francoska išče one, koji su v Bordo-u i Nantes-u zalikli nemške oficire. Življenje sto talcov visi od toga, jeli je bodo našli. Englezi i Amerika se pogajaju za to, kaj bi englezi sa mesta sa soldačku obranu pustili amerikancem.

Hétfő - Pondelek

Ejszakai légitámadások folyamán bombatalálok érték a Kremit, a Szovjetunió legfontosabb hivatalainak épületét. - A moszkvai rádió közölte, hogy a rozsveti szakaszon a közelget súlyosbodott el a város muga is igen veszélyes helyzetbe került. - Északon a Murman-vasut pályatestét szétrombalták a német repülők - A Szovjetunióba indult angol szakcserevezeli küldöttség az angol lapok jelesése szerint elűnt a küldöttség a moszkvai angol-szovjet szakcserevezeti kongresszusra készül, ahol azonban nem tudnak rája - Törökországban mely bonyomást kellett Charkov levétele - Az orosz repülők sikeres légitámadást indítottak La Valetta ellen A földközi tengeren megtörtöltök egy angol cirkálóit - Hitler főhadiszállásán fogadta Ciano gróf, olasz külügyminisztert - A Szovjetunió veresége esetén Anglia nem tudja megnyerni a háborút - monolta Wedgwood ezrel az angol a sőházban.

V noći su avioni z bombami trefili Kreml-a v Moskvi, de sovjeti imaju svoje najvišeše kancelarije. Radio v Moskvi veli da i pre varašu Rostov hudo stojiju i sam varaš je došel v pogibel. Na severu su nemci rezorili štreku železnice Murmanska. Teški štuki stalno strelaju taborske fabrike v Petrogradu. Jedna engleska delavska komišija, koja je išla v Rusiju je rginula, tak pišeju engleske novine. Ta komišija se spravala na engleski-sovjetski delavski kongres, a tam nikaj nezajaju sa nje. V Turskoj su jako stišjeni zbog toga, kaj su Charkova zavzeli. Taljanski avi-

Női
kabátok és bundák
Gyermek-
kabátok
hatalmas választékban

Sütz né!
Zalaegerszeg
Nagykanizsa

oni su na La Valetu bombe hitali. Na Srednjem morju su na jednu englesku ladju torpedo strelili. Hitler je na glavnom taborskom kvartaru prijel grofa Ciano-a, taljanskoga ministra vunjskih poslov. Engleski pukovnik Wedgwood je rekel v engleskoj orsačkoj hiži, da ako bodo sovjeti bitli, onda englezi nemreju gvintuti tabora.

Kedd - Tork

Honvédeink a rossz időjárás és a nehéz közlekedés ivazonnyok ellenére újabb helységeket vettek birtokukba és husz kilométerre közelítették meg a Donec folyót - A német előnyomulás tovább folyik a szovjet előnyomulást kísérgetve szemben - Német harcrepülőek az angol partonál ismét elémények támadást hajtottak végre hajókaravánok ellen öt hajót eltaláltak - Megölték a dublini német követség békajánlatáról terjesztett angol árhíroket - A mandzsuri határon összeállításra került a sor a japán és szovjetorszag katonák között - Az Egyesült Államokban újabb sztrájk-hullám kezdődött 53000 bányász szüntette be a munkát - Irán szövetséget köt Angliával és a Szovjettel - Nagy tűz pusztított az egyik newyorki hajógyárban - Újból erősen csökkentek a személyautóforgalmat

Nemški general v Ukrajini je lepo pofalil honvede, koji su išli na počinke. Japanci i sovjeti su već meli med sobom bitku, a obedve strane ima ranjenikov. V Moskvi su redzeli benzina i dinamita onim bataljonam, koji bodu varaša pušćali v luft. Od Moskve na zapad su nemci opet predrli jenu bolševičku frontu. Zadnji tjeden su nemci vtopili prek stotizer toni engleskih ladji. V Ameriki, v jenom varašu, de ga najveć fabrik sa ocela su rudari stupili v štrajk. Naše honvedske trupe su opet zavzele nekoja sela. Sovjetska vlada je zrekla, ako je potrebno, vništita bo celu Moskvu i Petrogradu. V Moskvi su saku hišu prenapravili za kulu. V Sredini ishodne fronte su nemci potukli bolševike, koji su proti stavili. Bolševiki su zgubili 4000 zaroblenikov, 23 oklopljenih kol i 97 štukov. Jedan engleski oblegat je rekel, kaj je treba engleske ministre na odgovornost potegnuti sa zgublene bitke. V Budapešti su jenoga štacunara odsodili na leto dni rešta, zato kaj je melu draže trčili.

Szerda - Sreda

A német jelentés dicserő szavakkal emeli ki a magyar csapatok irónj

MÉRLEGEK
ujak és használtak,
javítások a legolcsóbban

FRANK
MÉRLEGÜZEM
NAGYKANIZSA
Eötvös-tér 2/a.
Telefonszám: 509.

előnyomulását. A honvédkötelek fontos ipari helységeket foglaltak el. — Rohamospataink hátról-hátra harcolva több helységeiből kivertek a bolsevistákat. — A német csapatok elfoglalták Kramatorszket, a szovjet legnagyobb harcokosi gyárát. — Német repülőök a Csatorna vidékén tizenhárom angol gépet lőttek le. — Az amerikai bányászstrájkja telótponját érte el és Roosevelt minden bészeresési kísérlete hiábavalónak bizonyult. — A németek északon újabb 12.000 foglyot ejtettek, 66 ágyut és 297 géppuskát zsákmányoltak. — Roosevelt azt állítja, hogy Amerikát lámásds érte. Németország hűbészéseni akarja Délamerikát és el akarja törölni a felekezeteket. — Olasz torpedóvető repülőket elcsúsztattek egy újabb angol cirkáló. — Boris bolgár király trónbészésében igen meleg szavakkal emlékezett meg a magyar-bolgár barátságáról.

Nemci jako faliju magjarske trupe, kak su se, viteški borile i napre ilie. Magjarske trupe su pak savsele važne varaše, de su fabrike. Naše šturmitrpe su se od hiše do hiše borile i tak su strale s više mesta bolševike. Nemci su savseli varaša Kramatorsk, de su najkše fabrike taborskih kol. Nemski avioni su na Kanalu (voda med Engleskom i Francoskom) trinejst aengleskih avionov doli strellili. Američki štrajk je došel do vrha i Roosevelt se sabadav trudi, kaj bi štrajkaše smiril. Nemci su na sevrn pak sarobili 12500 bolševikov i savseli 66 štukov i 297 mašingeverov. Roosevelt se stem šgovarja, kaj nemška ide na Ameriku, oče podjarmit južnu Ameriku i ubisrati vere. Talijanski avioni, koji hičeju torpede su pak vtopili jednu englesku taborsku ladju. Boris Bugarski cesar je na tronušu govora držal, pak je jako lepo spomenul magjarsko-bugarsko priatelstvo.

Véguváry

Elment, de feledhetően lesz az örök magyar életben. Költő volt, az erdélyi éjszakának, a kisebbségi kínzó fájdalomnak világosító, olvasztó zsarátko, nagy magyar téiben picike tűz, amely azonban összefogott a hatalmas hittel, a letörhetetlen elszántsággal és a csillogó égig érő máglya lett, amelynek lángjándá bízni, éni mertek az üldözöttek és melegen feledődték dermedt szívüket Marátni! Ez volt a hitvallása, küzdelmeinek célja. Ott állt a határon és visszatértelte a kétségbeesetteket, a kicsinyhütnöket. Mert akárhogyan is, de maradni kell, védeni kell a rögt. tartani a lelket, amig felvirrad. Eridj, ha tudsz! — kiállotta oda a gyengének, a menekülőnek, aki nem bírta már lelkierővel és fel akarta adni a küzdelmet. Ó, hogy ébészlette a szibadit nemzetet, hogy tüzte, hajszolta az önmagába roskadt, kishitü magyarságot és üzenle halálos hitte a lángok, a máglyákgyőzelmét. Eridj, ha tudsz! — In lthon maradok! És maradt, várt a diadalmas visszatérésig, a gyönyörű beteljesülésig, amely meleg boldogságával feloldotta nekife-szült akarását, megenyhítette az élet-akarását és utat engedett a test gyengeségének. Elment a beteljesülés lázában, de a lelke itt dobog most is az általa élesztett magyar máglyán, világít és melegít. Reményik Sándor, névtelen Véguváry, beolvadtál a halhatatlan magyarságba.

A kardvirágok lángolnak a keriben a vén vár alatt, hol Zrinyi dalolt. S a sík vidéken egyre teljesebben ütözköz immár rőt foltra a folt.

Éber hangvillák: őrzitek e hangot, szörjatók szerite hittel boldogán: e rögön, melyen annyi harc viharzott a zenésteektől! uj élet fogan.

Ősz van a váron, dombon, a pagonyban. Mégis új nyitányt hangszel a táj: e karban Zrinyi szive visszdobban és uj letkeben visszhangra talal.

Hangját, a hangját! mások csak figyeljék őt ősz s a földet négüt vihart — ősi földjén hínstétek el a letkét s mi csatát nyerünk, ha jókor kihajt.

Dudás Kálmán

Magyar nyelv

Régen volt nagyon. Akkor még békességben éltek a népek és az országok határai nyitva álltak.

Chikágóban jártam éppen, második hónapjában amerikai tartózkodásomnak. A Forth Street egyik forgalmas vendéglőjébe lértam be ebédelni, mert azt hallottam róla, hogy jó magyar konyhája van. A magyar konyhát még idegenek is szivesen felkeresik, hát még én, aki nem bírtam a yanke-k ízlését.

A vendéglő tömve volt, tekintettel az ebédtőre, csak foglalt asztalnál kaptam helyet. Három jól öltözött férfi áll az asztalnál és udvariasan engedélyezték teteledésemet. Maguk közt beszélgettek, én meg hallgaltam a politikai fejtelegéseket. Vártuk a pincért. Fordult a sző és megtudtam, hogy mindhárman egyik nagy husziszemben dolgoznak a közelben.

Végre jött a pincér és hozta a leveleket. A következő pillanatban nagyot dobtam a szívem s hirtelenében nem tudtam, hol vagyok.

Töltött káposztát hozzon Jóska, haad nyalják meg ezek az emberek a szájuk szélét — mondta az egyik férfi magyarul a pincérnek.

Az mosolygott: — Hozok Pista bácsi!

Nem tudtam nyugodtan ülni a helyemen.

Bocsásson meg uram. — tört ki belőlem — honnan tud Ön magyarul?

Felragyogó szemmel néz rám, aztán csak a szét nyújtja.

Magyar vagyok én, uram. Muraközi. Drávanagyfaluban jártam magyar iskolába. A megszállás után vándoroltam ki.

Csak egy dől belőle a sző és hamarosan mindent tudok róla.

Itt ismerkedtem meg először Muraközszel, amelyről az én új ismerősim olyan végtelen szeretettel beszélt, mint az édesanyjáról.

De ha az anyanyelve muraközi, miért beszél mégis magyarul? — kérdeztem beszélgetés közben.

Csodálkozva néz rám és szinte megütözköz a kérdésen.

Mi muraköziek, uram, ugyanolyan magyarok vagyunk, mint a magyar haza bármelyik más lakosa. A magyar nyelv nekünk ugyanolyan édes, mint az anyanyelvünk. Nem tudja Ön elképzelni azt a nagy boldogságot, amit itt idegenben jelen nekünk a drága magyar sző. Egyszerű ember vagyok, nehezen tudom kifejezni, amit a szívem érez, de megremegek a boldogságlól, ha magyar beszédet hallok és minden alkalmat hegyradok, hogy magyarul beszélhessek. Vagunk itt elszőrva néhányan muraköziek, öszszjövünk néha, amikor a munka engedí és soha másként nem beszélünk, mint magyarul.

Távól a hazától, idegen világban olyan nekünk a magyar sző, mint a templomi oltár, a mely idevarázsolja a hazai földet, réteket jőkat, folyókat és amely öszszelart bennünket. Olyan jó megszólalni szépséges nyelvünkön ebben a nagy ember sokaságban, amely nem ért így bennünket és amely nem is tudja, hogy milyen erős kapocs fűz bennünket egy távoli, tenge-rentuli országhoz. Csak mi tudjuk mindezt és ebben valami csodálatosan jó, szép van...

Igy tanított ki engem Amerikában az én kedves ismerősim.

Könnyes volt a szeme és ez a csillogó könny költött öszsze engem véleg Muraközszel.

hívja a szülők figyelmét, hogy ha gyermeküket a gimnázium alsó négy osztályának bármelyikébe akarják beírni, irassák be a polgári fiú- és leányiskolába, ahol a gimnáziumi tárgyakból az iskolához beosztott gimnáziumi tanár készíti elő őket.

Stvorila se gimnazija v Čakovcu i to štiri dolnji razredi v purgarskoj školi za dečke i puće. Magjarska vlada za škole je spunila staru želu čakovčancov onda, da je dala mogućnost, kaj bo školska mlajšina mogla v purgarski školi zvršiti i gimnaziju. V purgarskoj školu već je došel profesor, koji bo deake vučil onu, od čega bodo v gimnaziji ispite doli devali i već se hapil latinskoga jezika i druge stvari vučiti. Stem da vlada mogućnost, kaj oni, koji su do ve hodili v gimnaziju, nabodo zastostali i kaj bodo mogli zvršiti štiri dolnje razrede gimnazije v purgarskoj školi.

Više razrede su do ve ne mogli otpreti, kajti se pre malo deakov javilo, ali vlada bo napravila se, kaj se bo moglo i v Medjimurju vučiti gimnaziju i v višešim razredim. Vlada tak misli, kaj se bodo višeši razredi gimnazije skup s purgarskom školom napravili.

Zbog Medjimurja je te prvi korak jako važan, kajti tak se bo spunila stara žela Medjimurja stem, kaj bo i gimnazija.

Direkcija škole i z ovim putem poziva roditelje, da ako očeru v štiri god, od niskih četiri razredov, dali svoju decu zapisati, naj je daju zapisati v purgarskoj školu, da je bo za to odredjeni gimnazijski profesor prepravil na gimnazijske navuke.

Csáktornyára zsirt utaltak ki

Zala vármegye főispánja, mint közéletési kormánybiztos, a csáktornyai járás részére 15 métermázsú zsirt utalt ki, amely azok között lesz kiösztvá, akik semmianem zsírral nem rendelkeznek. Az esetleges visszatések szigoruan meg lesznek büntötte.

Figyelmeztetés! — Opomena!

Figyelmeztetjük igen tisztelt vevőinket, hogy sörraktárunkat a Löbl Mór és Flia cég raktárából átszállítottuk

az Első Horvát Takarékpénztár raktárhelyiségébe, Csáktornyán, Levente- (volt Szokol) utca.

A Löbl Mór és Flia céggel többé semmi öszszeköttetésünk nincsen.

Fliszár és Kaczun sörraktár Csáktornya.

Opomenomo naše poštuvene kupce, kaj smo naš magazin pivo preselili od firme Löbl Mór és Flia, v magazin

Prve Horvatske Šparkase v Čakovcu, Levente (predi Sokolska) vulica.

S firmom Löbl Mór és Flia nemamo dale nikše posle.

Fliszár i Kaczun magazin pivo Csáktornya.

A MAGYAR TANÍTÓ

A csáktornyai gimnázium

Megvalósult a gimnázium alsó négy osztálya a csáktornyai állami polgári fiú- és leányiskola keretein belül. A csáktornyaiaknak régi kívánságát teljesítette a magyar kultuskormány akkor, amikor a polgári iskolával kapcsolatban módot ad az ifjuságnak a gimnázium elvégzésére. A polgári iskolához megérkezett már a gimnáziumi különbözeti vizsga tárgyaít tanító tanár, aki már megkezdte a latin és a többi tárgyak tanítását. Ezzel módot ad a kormányzat arra, hogy azok, akik eddig gimnáziumi tanulmányokat folytattak, hátrányt ne szenvedjenek és a gimnázium alsó négy osztályát a polgári iskola keretein belül el-

végezhessek. A felső osztályokat a kevés számú jelentkező miatt megnyitni egyelőre nem lehetett. A kormányzat azonban mindent elkövet azért, hogy a megfelelő számú gimnazista tanulónak oktatását a Muraközben a felsőbb osztályokban is biztosítsa. A kultuskormány szándéka az, hogy a gimnázium felső osztályait a polgári iskolával kapcsolatban építse ki. Muraköz szempontjából nagyon fontos ennek az első lépésnek megtevése, mert így hamarosan valóra válik Muraköz régi óhaja, a külön gimnáziumi tagozat megnyitása is. Az igazgatóság ezután és fel-

„Mindig hittük, hogy össze- jövünk még Csáktornyan”

A zala vármegyei jegyzők közgyűlése a visszatért Muraközben

„Navek smo znali, kaj se bomo još zšli v Čakovcu“

Velka sesija Zalavarmegjinskih notarjušov
na povrnjenom Medjimurju?

A boldog visszatérés, a gyönyörű beteljesülés meghatározó, feledhetetlen ünnepe volt a zalavarmegyei jegyzők csáktornyai közgyűlése, amely a meleg egymásratalálás jegyében folyt le a Levente-ólthoz virágdíszes nagytermében. A zalavarmegyei jegyzőknek még nem volt ilyen nagyjelentőségű közgyűlése, mint ez, amelyen a történelmi, sértetlen Zala vármegyei ünnepeket és Csáktornyat, Perlak, Légrad, Muracsány és valamennyi muraközi község magyar jegyzője is jelen volt.

A magyar jegyzőkről nem kell Muraköz népének dicséretet mondani. A régiek még jól emlékeznek rá és nem felejtették el azt az időt sem, amikor *szava kísérték el a Mura partjait és mint édesapjukról vettek búcsút tőle*. És a huszonhárom év alatt mindig hitték, hogy egyszer visszajön még és újra gondjába veszi a derék muraközi népet. Újra ott áll közöttük azzal a szeretettel, megértéssel és áldozatos odaadással, amellyel magáévá tette népének minden gondját, baját. *Es vissza is jött, ime, újra itt dolgozik, küzd népeért* és soha többet nem távozik most már. Muraközi nép, atyádkhoz nem fordulhatsz nagyobb bizalommal, mint a magyar jegyzőkhöz, a te jegyzőkhöz.

A közgyűlést Vajda János Zalavarmegyei Községi és Körjegyzői Egyesületének elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a jelenlévő viléz gróf Teleki Béla főispánt, dr. Brand Sándor alispánt, dr. Vida Ferencet és viléz dr. Hertelendy Ferencet, a két muraközi főszolgabíró, valamint a megjelent vendégeket. Ezután Teleki Béla főispán intézte meg szavakat a jegyzőkhöz, kiemelve a közgyűlés örömteljes történelmi jelentőségét. Brand Sándor alispán meghatottan köszöntötte a jegyzői kart a visszatért Muraközben és legmesszebbmenő támogatását ígerte a reá váró nagy munkában.

Ezután sor került a tárgyszorozat letárgyalására. Végül megállapították a jövő évi közgyűlés helyét, majd a Himnusz elénekzése után a gyűlés véget ért. Két óraker a résztvevők ünnepi ebédre vettek részt.

Srečno smo se povrnuli, lepo su se nam spunile reči, lepo s toplim veseljem smo se zšli, to je bil znak velke sesije zalavarmegjinskih notarjušov, koju su meli v Čakovcu v levante domu.

Tak važnu velku sesiju su zalavarmegjinski notarjuši još ne meli, kak je ova bila, na kojoj

su svetkovali starinsku, celu Zalavarmegjiju, a tu su bili magjarski notariusi s Čakovca, Preloga, Legrada, Goričan i s celoga Medjimurja.

Magjarske notarjuše je ne treba v Medjimurju pofaliti. Stari ljudi je još dobro pamtiju i ne su zabili za ono vreme,

da su se plačeč sprevaljali i tak su se z njimi rezšili, kak da bi njih otec ostavil.

I čez ovih 23 let su navek znali, kaj bodo došli nazaj i pak se bodo brigali za dobroga medjimurskoga naroda. Tu su nazaj med nami i z ljubavi i razumom se brigaju za nas i za naše brige i nevole. Tu su, tu delaju za narod i

nigdar više nabodo odišli. Medjimurski narod! Niti k svojemu ocu nemreš iti s vekšim ufanjem, kak k svojemu notarjušu.

Velku sesiju je odprl Vajda János predsednik Zalavarmegjinskoga notarjuškoga društva. Pozdravil je viteza grofa Teleki Belu velkoga išpana, Dr. Brand Sándora viceišpana, Dr. Vida Ferencu i viteza Dr. Hertelendy Ferencu, medjimurske kotarske poglavare, koji su si tu bili i se goste. Zatim je Teleki Béla velki išpan pozdravil notarjuše i rekel kakšu povenu važnot ima ova sesija. Brand Sándor viceišpan je isto lepo pozdravil notarjuše v povrnjenom Medjimurju i obečal je svoju pomoć.

Zatim su izvršili svoje posle, z kakaj su došli i na zadnje su popevali Himnusa. Ob dvema vuram je bil svetešnji obed.

A fiatal honvédek eskütétele

Mladi honvedei su prisegli

Szép ünnepség keretében zajlott le vasárnap, október 26-án Csáktornyan a legújabb sorozású fiatal honvédek eskütétele. A fellobogózt város már a kora reggeli órákban megtelt ünneplő közönséggel, mely kíváncsian várta — 23 év után elsőszor — a honvédujonek eskütételét.

9 óraker a honvédek a ferencrendi zárda templomában ünnepi misén vettek részt, utána pedig felvonultak a Zrinyi-emlékmű elé.

Az ünnepségen megjelentek viléz gróf Teleki Béla, Zala vármegye főispánja, dr. Brand Sándor, Zala vármegye alispánja, dr. Vida Ferenc, a csáktornyai járás főszolgabírája, még sok előkelőség és nagyszámú ünneplő közönség.

Az eskütétel előtt az ill szolalot teljesítő honvédség parancsnoka intézett magasszárnyalású beszédet a feleskelendő katonákhoz, kiemelvén, hogy 23 év után honvédek őrzik Muraközben, a Zrinyiek földjén Magyarország halárait.

Legyenek méltók Zrinyi katonához és hős apákhoz, a 48-as bakákhoz és a 20-as honvédekhez, akik oly sok vért ontottak a magyar haza védelmében.

Utána Pecsornik Ottó városbíró muraközi nyelven tolmá-

csolta a muraközi születésű ifju honvédeknek parancsnokuk buzdító szavait és felhivta őket a magyar haza iránti szeretetre. Ezután a magyar születésű újonek magyar nyelven, a muraközi születésűek pedig meraközi nyelven tették le az esküt.

Lepa parade je bila v Čakovcu, v nedelu, oktobra 26-ga, da su mladi honvedei, koji su letos bili na štelingi, prisegli.

Več zaran v jutro je bilo puno ljudi v varašu, koji je bil okičen s zastavami, i čekali su, kak bodu mladi honvedei — ve potli 23 let — prvič prisigali.

Ob 9 vuri je bila v ciruvi francišanskoga klostra paradna meša za honvede, a za tem su došli pred spomenika Zrinyi Miklósa.

Na paradu su došli vitez grof Teleki Béla, veliki išpan Zalavarmegjije, dr. Brand Sándor viceišpan Zalavarmegjije, dr. Vida Ferenc čakovski főszolgabírov, još čuda gospode i čuda ludstva.

Predi prisega je zapovednik honvedstva, koji tu služuju, držal soldatam, koji bodu prisegu polagali paradnoga govora. Rekel njim je, kaj ve, potli 23 let, v Medjimurju, na polanama Zrinyi-evih, honvedei čuvaju granicu Magjarske. Naj bodu vredni časti Zrinyi-evih soldatov i njikovih ocov, koji su bili vitezi 48. regimenta i 20. honvedskog regimenta i koji su tulko krvi prejelali za obranu svoje ma-

gjarske domovine.

Za njim je Pecsornik Otto, varraški biro, po medjimurskim jeziku restolnačil reči sapovednikove onim mladim soldatam, koji su medjimurskoga roda i posval njih je na lubav za magjarsku domovinu.

Za tem so mladi soldati magjarskoga roda po magjarskom jeziku, a oni medjimurskoga roda po medjimurskom jeziku, položili prisegu.

— Ügyvédi hír

Dr. Lakó Imre v. nemközgyűlési képviselő ügyvédi irodáját Csáktornyan, Rákóczi-utca 4. sz. a. megnyitotta.

Halottak tisztelete

Mint hogy Mindenszentek napja ezidén szombatira esik, vasárnap pedig a katolikus egyház szabályai szerint gyászmeze nem tartható, így halottak napját hétfőn tartja meg az Egyház. A sírok feldzisztése és kivilágítása is vasárnap történik.

Film • Színház

HA ELJÖN A HOLNAP

Bemutatja a Csáktornyai Mozi

A francia filmek ize, színe, emberimelysége lebeg a háttérben és nem tudunk szabadulni attól az érzéstől, hogy talán mégis jobb lett volna, ha a franciák készítik el ezt a filmet. Minden jó, minden nagyszerűen vag, a két főszereplő csodálatos, őszinte és jelket-formálón ember, a színdarab és jelket rajzol, életet teremt... és mégis... Nem tudunk szabadulni a kényszerképzetektől, hogy ezt is valahogy másként kellett volna, azt is egy lehetett halványabban. Az amerikaiak drámat csináltak belőle, kicsit szentimentális, kicsit sznipadizó drámat. Pedig a történet nem is dráma. Legalább is nem úgy dráma, ahogyan azt Hollywoodban érzik. Nagyon is sima, nagyon is kicsiszolt így az egész, le van rak róla közszerűen az élet reoái, érdességei. Lehet, hogy odaát így történt volna, de nálunk Európában valahogy emberibb, közelebbi kell. Egy kicsit kódos, sejtelmes. Marliit-regény. Iréne Dunne és Charles Boyer pompás művészek, elragadóak.

Gyönyörű, sokáig feledhetetlen film. Csak... Urám bocsásd meg macasságot... kár, hogy nem franciák csinálták.

Sport

A Csáktornyai Sport Club választmányi gyűlése mult hét csütörtökjén volt. A választmányi gyűlés tárgyalta a futballcsapat zombori bajnoki mérkőzésen való szereplését. A csapat zombori utazása cca 800 P-be került, mely összeget társadalmi uton igyekszik összehozni az egyesület.

A választmányi gyűlés elhatározta, hogy mozgalmat indít a Csáktornyára kinevezett tisztviselőknek a sportegyesületbe való belépésük érdekében, anánál is inkább, mert eddig is sokan érdeklődtek a sportegyesület munkája iránt.

PÁLCSICS

FEST • TISZTIT FARBA • ČISTI

Gyár: Nagykanizsa

csáktornyai gyűjtő: Horthy Miklós-tér
(volt Kelemen Imre-féle helyiség)

Időszerű kérdések a karácsonyi vásárlások előtt

Pitanja koja se imaju rešiti pred božičnim kupovanjem

Tekintettel a közelgő karácsonyi vásárlásokra, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában a kereskedői szakörök bevonásával népes értekezést tartottak, amelyen megvitatásra kerültek a kereskedelmi összes időszerű kérdései.

A Baross Szövetség képviselője utalt arra, hogy a forgalomban még kellően ki nem próbált anyagok (pótanyagok), illetve az azokból, vagy azok felhasználásával készült áruk ellen a vásárló közönség részéről kifogások merültek fel. A forgalom biztonságának és a vásárlóközönség védelmében kívánatosnak tartandó oly szakvizsgálat foganatosítását, amely módot nyújtana arra, hogy az így forgalomba kerülő anyagok, illetve áruk minősége a forgalmahozatal előtt a használhatóság szempontjából szakszertelen megvizsgálatsanak. Az ily előzetes szakvizsgálat célja egyrészt az ipar és kecske em, főleg azonban a vásárlóközönség érdekében védelme, másrészt a kereskedelmi forgalom biztosítása és a pótanyagkutatás helyes irányban való terelése.

Az értekezlet foglalkozott a vásárlási könyvek revíziójának kérdésével is. Miután az utóbbi időben a közelítéssel kapcsolatos kihágásokat és szabálytalanságokat szigorúbban ellenőrzik, kívánatos lenne, hogy a kereskedő társadalom létele emenne tájékoztatva a felől, melyek a vásárlási könyvbe való beírás kötelezettsége alá nem eső cikkek. Kérték, hogy e tekintetben a közelítési miniszter becsússzon ki újabb részletes utasítást és egyáltalán hangoztatták, hogy a bejegyzési torlódás ekerülése céljából örvényes lenne, ha az egy pengőn aluli vásárlások és a hat éven aluli gyermekruházati cikkek szintén mentesülnének a beírás kötelezettség alól. Miután pedig a női könyvre férfi és férfi könyvre női cikkeket a jelenlegi rendelkezések értelmében nem szabad kiszolgáltatni, nemcsak a kereskedőtársadalom, de a vásárlóközönség érdekét is szolgálja, ha ettől a szabálytól a karácsonyi vásárlások tartama alatt eltérhetnek, és gyermekek számára vásárolhatnának beírás mentes olyanok is, akiknek családjában ugyan nincsen gyermek, de akik az ünnepekre tekintettel ajándékokat mégis szívesen vásárolnának. Ugyancsak a karácsonyi ünnepeket megelőző két hét tartamára kérték annak engedélyezését, hogy a kirakatok a zárótárlul is kivételesen hatók legyenek.

Ve da je božično kupovanje se bliže, su trgovci u Trgovackoj i Obrtnoj Komori u Budapeštu meli velku skupščinu, na kojoj su raspravljali sa pitanja, koja se toga tičeju.

Zastupnik Baross szövetsége (trgovsko društvo) je bilo mišljenja, kaj kupci prigovaraju one nove robe, koje se tržiju na mesto prejših i koje nesu još dobro sprobane, kaj bo trgovina sigurna, dobro bi bilo, kaj bi te nove robe, koje puščaju v trgovinu, predi toga dobro pregledali. To pregledanje bi puno valalo, kaj bi se kupci začuvati od slabe robe, to bi hasnilo i trgovcem, a zdruge strane, leži i po pravom potu bi se mogel iskati novi material, koji bi zamenil onoga čega ga ne.

Treba je znova vrediti i knjižice za kupuvati. Ve da su donesli nove zakone za štrofati prekršaje proti općem gospodarenju i prehrani,

bi morali trgovci točno znati, štere stvari se moraju zapisati v knjižice i štere ne. Propisili su, kaj bi minister za prehranu, z bog toga vun dal novu naredbu, a ktomu bi jako dobro bilo, ako se stvari, koje se kupujuju za menje od jeden pengő i oprave za decu, mlajše od šest let, ne bi pisale v knjižicu. Nadale, kakii se ve na moške knjižice ženske stvari, a na ženske knjižice moške stvari nemreju kupiti, dobro bi bilo, ako bi se ve, za Božič od toga dalu ostobodjenje, a za decu pak da bi i oni mogli kupuvati na knjižicu, koji nemaju svoju decu, a itak bi radi n-kaj za Božič kupili ludskoj deci. Propisili su još ktomu, kaj bi pred Božičom dozvolili, kaj bi čez dva tjedne predi auzloge rezsvetili još i dve vure potli, kak se štacuni zapreju.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

ÉRTESÍTÉS – OBJAVA

Értesítem a nb. vendéglős és kocsmáros urakat, hogy **Csáktornyan, Kossuth Lajos-utca 1. szám alatt (Löbl-ház)**

MEGNYITOTTAM

a **Kőbányai Polgári Serfözde R.-T.**

SÖRLERAKATÁT.

Állandóan tartok eredeti töltésű **hordó- és palacksört** raktáron és minden nb. vevőmnek gyors és pontos kiszolgálást biztosítok.

nyitrai Mráz Tibor

Izveštavam ovime cij. gg. gostioničare i krēmare, da sam v Čakovcu Kossuth Lajos-u. 1. (kuća Löbl)

OTVORIO SKLADIŠTE PIVA

od **Kőbányai Polgári Serfözde R.-T.** Stalno držim na skladištu originalno punjene bačve i flaše piva, i svakom c. kupcu osiguravam brzu i solidnu podvorbu.

nyitrai Mráz Tibor

Vidéki pénztárat keres két, kereskedelmi érettségivel rendelkező **gyakornokot** és egy, megfelelő gyakorlattal rendelkező **perfekt gép- és gyorsírónót.** Kézrel írott ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Megjelentek az ár- szabályozó hirdetmények

ZIŠli su oglasni za **odredje cen**

Az Országos Árelenőrző Kormánybizottság kibocsátotta a termelő, kereskedői és fogyasztói legmagasabb árakra vonatkozó hirdetményeket, amelyek az üzletekben és eladóhelyeken ki is vannak függesztve.

Aki a megállapított árnál drágábban elad, vesz, ki-köt, vagy felkínál, azokat a legszigorubb büntetéssel sújtják.

Orsački vladin komišar za kontrolu cen je vun dal oglaš za odredjene cene za povatele, štacunare i kupce i te oglasni su već zvešeni v sakom štacunu i sigdi, de se trži.

Koji bo, ober odredjene cene tržil, kupil, pogodil ili obečal, bude jako štrof fan.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket díjaz arvanként 10 fillér. A vas-tagon nyomott szövegeket számít. Legtöbb hirdetés díja 1 P.

Üzlethelyiség kiadó és üzletberendezés eladó. Mayercsák Béla, Csáktornya.

Štacun za vun dati i štacunski inventar za prodati. Mayercsák Béla, Csáktornya.

Keresettk vételre 50 drb. Csáktornyai-Muraközi Takarékpénztári részvny. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Iščem za kupiti 50 akcije Čakovke-Medjimurske šparkase. Pitati v administraciji (Štacun Šarec Antun)

Vad-átvevő bizományos, őskereztény ajánlatát kérem. Vida Lajos, Nagykanizsa.

Kayser András „Hombár” albizományos Csáktornyan, keres egy szakértő öskeresztény gabonást állásba, aki beszél és ír magyarul és muraközi nyelven. Jelentkezni e hó végéig Zdelár utca 3.

Kayser András, poverenik „Hombár”-a v Čakovcu išče človeka za v službu zeti. Mora biti starinski kršćenik, dobro se razmeti v trgovini s zrnjem i magjarski i medjimurski pisati i govori ti znati. Javiti s treba do kraja ovoga msseca v Zdelarovoj ulici broj 3.

Alkalmazottat keres? Az apróhirdetésben segíti. Mindenki olvassa

Eladó holmija, kiadó lakása van? Tegyen be lapunkba egy apróhirdetést és biztosan eredménye lesz.

Lakást keres? Hirdessen apróhirdetésünk között és biztosan talál. Cim: Horthy Miklós-tér 13. „Muraköz” kiadóhivatala.

Állásba akar jutni? Lapunkon keresztül elhelyezkedhet, ha hirdetésünk. Cim: „Muraköz” kiadóhivatala, Horthy Miklós-tér 13.

A csáktornyai kir. járásbíróóság.

R 274 1941. szám.

Hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróóság közhírré teszi, hogy özv. Lusztig Kálmáné szül. Ziegler Gizella csáktornyai lakos részéről a 28.000/919. I. M. sz. rendelet 2. §-ának 1. pontja alapján előterjesztett kérelem folytán az állítólag eltűnt Lusztig Kálmán, aki 1874. március 18. napján született Pacsa községben, atya: Lusztig Sámuel, anyja: Gut Lina, Izs. vallású, nős: Ziegler Gizellával, 4 gyermeke van: Imre, Zsigmond, József csáktornyai és Gyula alsóöndvái lakos, eltűnt 1914. VIII/4-én vonult be tényleges katonai szolgálatra a 20. honvéd gy.-ezredhez mint galogos és 1915. IX/8. napján a Dnyeszter folyó menti Zalescsiki község körül vívott ütközethen eltűnt, volt felsőkirályi lakos hontnaknyilváníttasá iránt az eljárás a mai napon megindította.

Felhívja a kir. járásbíróóság mindazokat, akik az eltűnt életbenlétéről, tartózkodó helyéről, halálának vagy eltűnésének körülményeiről, vagy a hontnaknyilváníttas szempontjából fontos egyéb körülményekről, így különösen arról bírának tudomásul, hogy az eltűnt a hirdetményben jelzett időn túl még életben volt, ezt a bíróságnál a kifüggesztéstől számított 60 nap alatt jelentésk be a bíróságnál.

Amennyiben a fenti időpontig bejelentés nem érkezik, úgy a bíróság az egyébként kiderített tények alapján fog a hontnaknyilváníttas kérdésében határozni.

Csáktornya, 1941. október 24-én.

Dr. Miglisch Géza s. k. kir. járásbíró.

Felelős szerkesztő: Dr. Szabad Lajos. Felelős kiadó: Peosornik Ottó.

Kiadja a „Muraközi Katolikus Könyvnyomda. Könyvkötészet, Papír- és könyvkereskedés” Csáktornya.

Nyomta: Közgazdasági RT. Nagykanizsa. Nyomdaért felel: Zalai Károly.